

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

SISÄLLYS

1. Yliopiston kehittämissuunta ja tavoitteet

- 1.1. Yliopiston kehittämissuunta vuoteen 2010
- 1.2. Yliopiston strategiatyö
- 1.3. Vaasan yliopiston tulevaisuuden hahmotukseen vaikuttavat keskeisimmät trendit

2. Toimintakatsaus

- 2.1. Rehtorin katsaus
- 2.2. Yliopistojen vuosi 2003
- 2.3. Tapahtui vuonna 2003
- 2.4. Voimavarat
- 2.5. Opetus- ja tutkimusprosessien toteuttaminen
- 2.6. Yliopiston julkaisusarjojen tutkimukset 2003
- 2.7. Yliopiston organisaatio 31.12.2003
- 2.8. Yliopiston johto ja hallitus 31.12.2003

3. Tulostulosanalyysi vuodesta 2003

- 3.1. Vaasan yliopiston tehtävä
- 3.2. Toiminnan arviointi
- 3.3. Tutkimus- ja jatkokoulutus
- 3.4. Perustutkintokoulutus
- 3.5. Kansainvälinen toiminta
- 3.6. Avoin yliopisto-opetus

4. Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot

- 4.1. Tuotto- ja kululaskelma ja tase
- 4.2. Talousarvion toteumalaskelma
- 4.3. Tilinpäätöslaskelmien liitteet
- 4.4. Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

5. Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

1.1. Yliopiston kehittämissuunta vuoteen 2010

Vaasan yliopisto on korkeatasoista tutkimusta ja koulutusta harjoittava kansainvälisesti arvostettu monialainen tiedeyliopisto, joka tarjoaa innovatiivisen oppimisympäristön ja tukee alueensa, erityisesti Pohjanmaan maakuntien menestystä ja hyvinvointia.

Yliopisto on vuonna 2000 laatinut pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmansa 'Innovaatioiden vuosikymmen - kehittämissuunnitelma vuoteen 2010'. Tähän suunnitelmaan yliopisto sisälsi visioon perustuen seuraavat kehittämissuunnat:

Yliopistoa kehitetään talouteen, hallintoon, kieliin ja kulttuuriin sekä tekniikkaan suuntautuvana yliopistona. Tieteenalarakennetta kehitetään tasapainoisesti ja samalla turvataan koulutuksen ja tutkimuksen korkea kansainvälinen taso. Yliopisto kehittää vahvuusalueitaan sekä tukee tutkimuksen ja koulutuksen huippujen syntymistä.

Yliopisto hallitsee innovaatioketjun perustutkimuksesta koulutuksen kautta soveltamiseen ja kehittämistoimintaan. Yliopiston innovaatiot ovat tuottavia ja kilpailukykyisiä. Innovaatiot välittyvät tutkimustulosten ja opiskelijoiden kautta työelämään.

Kansainvälisen arvostuksen lisääminen kuuluu yliopiston peruspäilyksiin. Sen edistämiseksi yliopisto vahvistaa tutkimus- ja koulutusyhteistyötä ulkomaisten yliopistojen kanssa.

Tutkintokoulutus on monitieteistä ja työllistymisen kannalta relevanttia. Koulutuksen rakennetta selkeytetään niin, että sillä edistetään opiskelijoiden etenemistä.

Yliopiston opetus on korkeatasoista. Yliopisto on tunnettu uuden oppimisteknologian ja oppimisympäristöjen hyödyntäjä ja kehittäjä. Virtuaaliyliopisto tukee työn ohella ja yliopistoverkostoissa tapahtuvaa tutkinto-opiskelua.

Yliopiston tutkimustoiminta on kansainvälistä ja korkeatasoista. Tutkimustoiminta organisoituu monitieteisiksi tutkimusyksiköiksi. Yliopistossa on toimiva tutkijankoulutusjärjestelmä kaikilla koulutusaloilla. Toimiva yhteistyöverkosto on vahvuus ja täydentää yliopiston tieteenalarakennetta.

Päätoimisten opiskelijoiden määrä kasvaa yli 5000 opiskelijaan. Osapäiväisiä täydennys- ja aikuisopiskelijoita on samoin yli 5000. Yliopiston vaikuttavuus yhdessä muiden vaasalaisten yliopisto- ja korkeakouluyksiköiden kanssa on kokoansa laajempi.

Palosaaren tiede- ja innovaatiokampus muodostaa Vaasan monipuolisen osaamiskeskittymän ytimen. Vaasan yliopistolla on myös hyvä maakunnallinen toiminta- ja yhteistyöverkosto.

Yliopisto on Pohjanmaan maakuntien yliopistona aktiivinen toimija alueen opetus- ja tutkimustoiminnan kehittämisessä. Yliopisto tekee aktiivisesti yhteistyötä Vaasanseudun ja Pohjanmaan maakuntien elinkeinoelämän, julkisyhteisöjen ja kulttuurielämän kanssa.

Valtion rahoituksen ohella yliopiston perustehtäviä ja tavoitteiden saavuttamista tukevaa toimintaa rahoitetaan ulkopuolisella koulutus- ja tutkimuspalvelurahoituksella sekä lahjoitusrahoituksella.

Yliopisto kehittää osana normaalia kehittämistoimintaa järjestelmällistä arviointi- ja laatutyötä, jonka perustana ovat yliopiston visio ja sen toteuttamista tukevat strategiat.

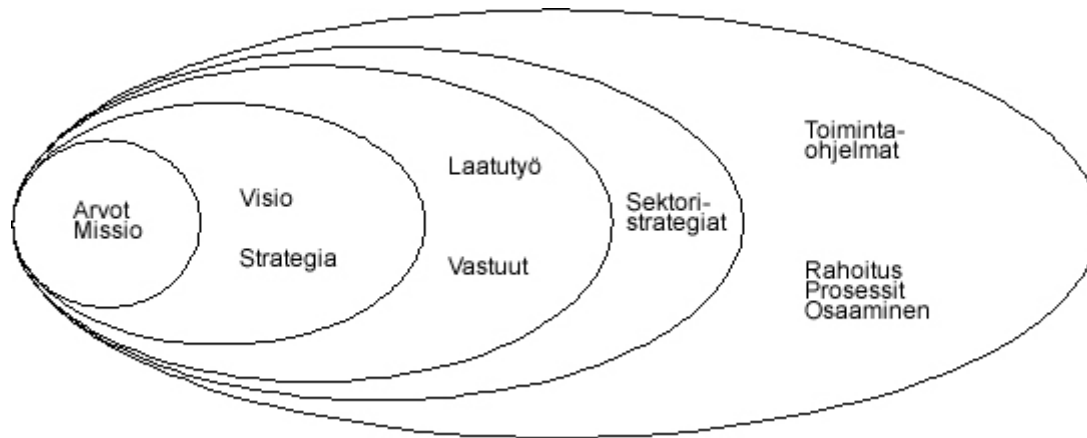

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

1.2. Yliopiston strategiatyö

Yliopiston toiminnan suunnittelujärjestelmä:

Suunnittelujärjestelmän eri osioiden tilanne tällä hetkellä on seuraava:

Arvojen määrittely sisältyy vuoden 2002 alussa toimintansa aloittaneen hallituksen hallitusohjelmaan. Hallitus kävi marraskuun iltakoulussa asiaa pohjustavan keskustelun. Määrittelytyö käynnistyy vuoden alussa. Missio korostaa yliopiston tiedeyliopistoluonnetta ja kansainvälisyyttä. Samalla yliopisto osoittaa kantavansa oman vastuunsa ympäristönsä menestyksestä ja kehittämisestä. Yliopisto toimii alueensa ja kansainvälistymisen välisenä linkkinä.

Visio määrittelee kehittämisen suunnan ja se toimii yliopiston eri yksiköiden suunnitelmien perustana. Yliopiston hallitus on laatinut hallitusohjelman toimintakaudelleen ja on nostanut siinä esille konkreettisia tavoitteita. Visioon pohjautuen on hallitus hyväksynyt tasapainoisen onnistumisen strategian (BSC), jossa asetetuille tavoitteille määritellään parhaillaan mittareita. Strategia antoi raamit yksiköiden vuosien 2004-2006 toiminta- ja taloussuunnitelmille ja yliopisto tulee esittämään tämän toiminta- ja taloussuunnitelman sekä opetusministeriölle tehtävän ehdotuksen tulossopimukseksi hallituksen hyväksymään strategiaan perustuen. Tavoitteiden toteutumista arvioiva mittaristo valmistuu kevätkaudella 2003 ja sitä tullaan jatkossa käyttämään yksiköiden tulosneuvotteluissa niiden toimintaa arvioitaessa.

Yliopiston hallitus hyväksyi vuoden 2001 alkupuolella laatuohjelman, jossa toimenpiteet laadun varmistamiseksi on vastuutettu yksikkö- ja henkilötasolla. Eri toimintasektoreille on laadittu strategioita sekä yliopiston omasta aloitteesta että opetusministeriön pyytämänä. Keskeisiä alastrategioita ovat henkilöstö-, tutkinto-, tietohallinto ja tasa-arvostrategiat. Osa strategioista tulee uusittavaksi lähiaikoina.

Ajankohtaisten asioiden kehittämiseksi laaditaan yksityiskohtaisia toimintaohjelmia, esimerkiksi viestintä- ja kansainvälistymistä koskevat ohjelmat. Yliopisto on parhaillaan uusimassa voimavarojen allokointiperiaatteita. Tasapainoisen onnistumisen strategia on nostanut prosessien hallinnan ja osaamisen kehittämisen keskeisiksi kehittämiskohteiksi. Merkittävä asema yliopiston suunnittelu-järjestelmässä ovat rehtorin ja tiedekuntien sekä muiden yksiköiden väliset tulos- ja palvelusopimukset.

Tiedeyhteisöltä edellytetään tässä kehityksessä suurta mukautuvaisuutta. Yliopiston autonomia joutuu koetukselle, yhä useampi joutuu mukaan projektisidonnaiseen työhön, poikkitieteellisissä tiimeissä oma asiantuntijuus joutuu koetukselle, toiminnan onnistumisessa ollaan riippuvaisia verkoston osaamisesta ja toiminnan arvioinnissa on markkinavetoisuuden leimaa.

Vaasan yliopiston tulee arvioida jatkuvasti toimintastrategioitaan muuttuvassa ympäristössä. Kokonsa perusteella yliopistolla onkin etuna joustavuus eli mahdollisuus tehdä nopeasti merkittäviäkin muutoksia ei vain sopeutuen vaan itse haluten.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2. Toimintakatsaus

2.1. Rehtorin katsaus

Vuoden 2003 keskeisenä sisältönä yliopiston toiminnassa oli yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toimintojen suunnittelu. Levón-instituutti on yliopiston keskeinen vaikuttaja täydennyskoulutuksen koulutuksen ja palvelututkimuksen alalla. Seinäjoen ja Kokkolan yliopistokeskukset toteuttavat vaikuttavuuden alueellista tehtävää Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla. Levón-instituuttiin liitettiin Svenska Handelshögskolanin täydennyskoulutusyksikkö. Tämä parantaa huomattavasti mahdollisuuksia tarjota kaksikielistä koulutusta kaksikieliselle alueelle.

Tutkintojen määrä kehittyi tasaista tahtia. Kuluneen tulossopimuskauden (2001-2003) aikana vuosittainen tutkintomäärä on kasvanut 25% . Vuosittainen kasvu on tasaista 7% luokkaa, joten olemme vakaalla kehityksen tiellä. Tohtoritutkintojen määrä on samoin kasvanut tasaisesti. Vuonna 2003 valmistui Vaasan yliopiston sadas tohtori. Resurssikehitys ei kuitenkaan seuraa parantunutta tulosta. Tutkintojen yksikköhinta on jo painunut tasolle, jolla opetuksen laadun ylläpito voi alkaa olla uhattuna.

Tutkimustoiminnan tulokset ovat hyviä. Julkaiseminen kansainvälisillä foorumeilla on hyvällä tasolla. Tiedekunnat ovat analysoineet tutkimuksen vahvuuksiaan ja kehittävät vahvuusalojaan. Tutkimuksen rahoituksen kehitys ei ole kaikilta osin ollut riittävää. Ulkoisen rahoituksen tasossa olisi päästävä parempiin tuloksiin. Näköpiirissä on jo selvä aktivoituminen mm. Tekesin ja EU-ohjelmien suuntaan.

Teknillisen tiedekunnan toiminnassa on keskitytty alkavan tutkintokoulutuksen suunnitteluun. Kauppatieteellisellä alalla johtamisen laitos on huomioitu koulutuksen laatuysikkönä. Näkyvästi esillä ovat olleet myös tiedekunnan EPANET-professorit Seinäjoella. Hallintotieteiden tutkintotavoite ylittyi merkittävästi ja profiloituminen vahvistui tiedekunnan nimenmuutoksen myötä. Kielikylvyn ja monikielisuuden keskus on edistänyt alan tutkimusta, koulutusta sekä kansainvälisiä yhteistyöverkostoja näkyvällä tavalla.

Yliopiston keskeiset opetus- ja tutkimusalat ovat profiloituneet onnistuneesti kansallisesti sekä paikallisesti kiinnostavilla tavoilla ja löytäneet toimintaansa edistäviä tapoja edistää yliopiston alueellista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.2. Yliopistojen vuosi 2003

Tasavallan presidentti nimitti 24.6.2003 uuden hallituksen, jonka opetusministerinä toimii Tuula Haatainen. Hallitusohjelman mukaan yliopistoissa harjoitettavan tieteellisen tutkimuksen ja ammattikorkeakouluissa tehtävän tutkimus- ja kehitystyön perusedellytyksiä vahvistetaan. Opiskelijoiden opintososiaalista asemaa kohennetaan, jotta täysipäiväinen ja suunnitelmallinen opiskelu on mahdollista ja opiskeluajat lyhenevät. Tutkimus- ja innovaatorahoitusta lisätään tiede- ja teknologianeuvoston suunnitelman pohjalta.

Opetusministeriön painoalueita vuonna 2003 olivat mm. arvioinnin kehittäminen, tietoyhteiskunnan edistäminen, alueiden tasapainoinen kehittäminen, kansallinen innovaatiojärjestelmä, koulutuksen tehokkuuden lisääminen ja työelämäyhteyksien tiivistäminen. Vaasan yliopisto on jatkanut omaa strategiatyötään ja kehittänyt työn yhteydessä arvioinnissa käytettäviä mittareita. Toiminnan laadun edistymistä kuvaa se, että yliopiston aikuiskoulutus ja johtamisen laitos valittiin valtakunnallisten laatuyksiköiden joukkoon.

Vuoden aikana valmistui opetusministeriön aluestrategia, jossa korostetaan oppilaitosten välistä yhteistyötä. Vaasan korkeakoulukonsortion työ on jatkunut tehokkaana ja Kokkolan ja Seinäjoen yliopistokeskusten toiminnan käynnistämiseen on yliopisto osallistunut aktiivisesti. Tavoitteena on tutkimus- ja kehittämistyön sekä avoimen yliopiston opetuksen ohella kehittää näihin yksiköihin kauppatieteellisen alan maisteriohjelmia. Yliopiston Seinäjoen yksikön yhteydessä toimii ns. EPANET-professoreita.

Yliopisto antoi lausunnon ministeriön vuoden 2003 aikana valmistelemasta koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta. Valtioneuvosto hyväksyi suunnitelman 4.12.2003. Yksi suunnitelman keskeisiä teemoja on koulutusjärjestelmän tehokkuuden parantaminen. Suunnitelmassa edellytetään myös opiskelijavalintojen kehittämistä, koulutuksen läpäisyn parantamista ja moninkertaisen koulutuksen vähentämistä. Yliopiston hallitus hyväksyi joulukuussa opiskelijavalintojen kehittämisstrategian. Vaasan yliopiston opiskeluajat olivat vuonna 2003 kaikilla koulutusaloilla aloilla valtakunnallista keskiarvoa lyhyemmät. Valtakunnallisesti on pitkiä opintoaikoja selitetty opiskelijoiden työssäkäynnillä.

Yliopisto antoi niinkään lausuntonsa yliopistolain uudistusehdotuksista. Lakiin sisältyvän kaksiportaisen tutkintorakenteen kehittäminen yliopistossa on edennyt asetetussa aikataulussa. Yliopistojen ja yhteiskunnan välisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi lakiin sisällytetään ehdotus, jonka mukaan yliopiston hallitukseen on valittava vähintään yksi ulkopuolinen jäsen. Vaasan yliopiston hallituksessa on jo vuoden 2002 alusta lukien kuulunut kaksi ulkopuolista jäsentä.

Opiskeluajoista ja opintojen etenemisestä on käyty valtakunnallisesti keskustelua koko kertomusvuoden ajan. Asiaa pohtinut ylijohtaja Arvo Jäppisen työryhmä jätti opintoaikojen lyhentämistä koskevan mietintönsä joulukuussa. Yliopiston koulutustoimikunta on käsitellyt asiaa pitkin vuotta ja työryhmän ehdotuksia otetaan huomioon tutkintojen

uudistamistyössä. Yliopistojen rehtorit ovat allekirjoittaneet yliopistojen joustavaa opinto-oikeutta koskevan sopimuksen. Vaasan korkeakoulukonsortion sisällä vastaava sopimus on allekirjoitettu jo aikaisemmin.

© Vaasan yliopisto | kirjaamo@uwasa.fi | 7.6.2004

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.3. Tapahtui vuonna 2003

Vaasan yliopistolle kaksi laatuyksikköä vuosiksi 2004-2006

Korkeakoulujen arviointineuvosto päätti esittää Opetusministeriölle, että Vaasan yliopistolle vuosiksi 2004-2006 kahta laatuyksikköä. Esitettävät yksiköt ovat kauppatieteellisen tiedekunnan johtamisen laitos (yliopistokoulutuksen laatuyksikkö) ja aikuiskoulutuksen osalta Levón-instituutti. Laatuyksiköistä on käytetty aikaisemmin käsitettä huippuyksikkö.

Johtamisen laitoksen keskeisiä vahvuuksia ovat jo aiemminkin palkittu korkeakoulupedagogiikan uudistamistyö, mittava toiminta aikuiskoulutuksen kentässä sekä aktiivinen, kansainvälistä tunnustusta saanut, tutkimustoiminta. Keskeinen ominaispiirre on myös läheinen verkostoituminen yritys-elämän kanssa tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnan alueilla.

Laitos on jo pitkään uudistanut korkeakouluopetusta kehittämällä opiskelijoita aktivoivia ja haastavia opetusmenetelmiä, jotka korostavat opiskelijan omaa aktiivista roolia tiedon prosessoijana ja soveltajana. Muita keskeisiä periaatteita ovat esimerkiksi opetuksen pohjaaminen omaan tutkimustoimintaan sekä jatkuva panostaminen henkilöstön pedagogisten taitojen kehittämiseen. Laitos onkin jo kahdesti voittanut valtakunnallisen Vuoden opetussuunnitelma -kilpailun kauppatieteellisellä alalla.

Keskeiseen rooliin laitoksen strategiassa on nostettu aikuiskoulutuskentässä toimiminen ja laitos on panostanut työelämässä toimivien akateemiseen koulutukseen. Keskeisiä toimintamuotoja tällä alueella ovat liikkeenjohdon erikoismaisteriohjelmat ja alueelliset ohjelmat jo työelämän johto- ja asiantuntijatehtävissä toimiville. Uusimpana innovaationa on kehitetty "Työelämän tohtoriohjelmaa" henkilöstöjohtamisen ja johtamisen ammattilaisille.

Tutkimustoiminnan puolella laitos on rakentanut ydinosaamista kolmelle eri alueelle, joita ovat johtajuus, yrittäjyys ja kansainvälinen johtajuus. Aktiivisen tutkimustoiminnan myötä laitos on pystynyt viime vuosina ylittämään laitokselle asetetun tohtoritavoitteen ja onnistunut hankkimaan runsaasti tutkimusrahoitusta mm. Suomen Akatemiasta.

Vaasan yliopiston Levón-instituutti oli edellisen kerran vuosina 1999-2000 aikuiskoulutuksen laatuyksikkö. Nyt tehty esitys nimeämiseksi uudelleen laatuyksiköksi on selkeä osoitus jo pitkään harjoitetun toimintapolitiikan tuloksellisuudesta. Toiminnassaan Levón-instituutti on painottanut seuraavia tekijöitä:

Vaasan yliopistolla on aikuiskoulutuksen suhteen selkeä strategia, joka perustuu yliopistossa syntyvän osaamisen kanavoimiseen ympäröivän yhteiskunnan hyödyksi aikuiskoulutuksen kautta. Aikuiskoulutus toimii yliopistolle väylänä, jonka kautta yliopiston tutkimustieto viedään "yliopistosta ulos". Samalla luodaan kontakteja, jotka avaavat

ulkopuolisille yliopiston oven muuhunkin yhteistyöhön.

Levón-instituutti panostaa vahvasti lähialueen koulutustarpeiden kattamiseen mm. muiden toimijoiden kanssa tehdyillä yhteistyösopimuksilla pohjanmaan kolmen maakunnan alueella. Alueellisen vaikuttavuuden lisäksi oleellista on ollut myös jatkuvien kansainvälisten kontaktien solmiminen erityisesti kielikylvyn, yrittäjäyys- ja pk-yritysten kehittämisen ja johtamisen alueilla.

Levón-instituutin toiminnassa korostuu asiakaskeskeinen lähestymistapa ja innovaatiot, jotka näkyvät aktiivisena mukanaolona yliopiston ulkopuolella ja uusina tuotteina ja koulutusmenetelminä. Merkittävä osa toiminnan laatua on oman henkilöstön jatkuva osaamisen kehittämisprosessi.

Arviointiperusteena yliopistokoulutuksen laatuysiköiden osalta ovat koulutuksen tehtävän, tavoitteiden ja sisältöjen ja toteutuksen arviointi. Aikuiskoulutuksen laatua arvioitaessa tarkasteltiin puolestaan aikuiskoulutuksen kokonaisuutta osana yliopiston toimintaa, eli miten aikuiskoulutuksen sisällöt kytkeytyvät emoyliopiston osaamiseen ja mikä on yliopiston vastuu tarjoamastaan aikuiskoulutuksesta.

Laatuysiköiden yhteisenä piirteenä on, että niillä on näyttöä innovatiivisesta toiminnasta - uusista oppimista edistävästä opetusmenetelmistä, opetusmenetelmien ja opettavien aineiden kytkeytymisestä, opiskelijoiden ottamisesta mukaan koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen, tutkimuksen heijastumisesta koulutukseen ja työelämätarpeiden huomioonottamisesta. Aikuiskoulutuksen laatu yliopistoja yhdistää aikuiskoulutusstrategian selkeä yhteys yliopiston tutkimuksellisiin ja koulutuksellisiin vahvuusalueisiin ja opetus- ja ohjauskäytäntöjen ja oppimisympäristöjen kehittäminen erityisesti elinikäisen oppimisen periaatteet huomioon ottaen. Lisäksi yhdistävänä tekijänä on aikuiskoulutuksen vahva asema alueellisena ja/tai valtakunnallisena vaikuttajana.

Sata väitöstä Vaasan yliopistossa

Perjantaina 9.5.2003 väitellyt KTM Ari Maunuksela on Vaasan yliopiston sadas väittelijä. Yliopiston ensimmäinen väitöstilaisuus järjestettiin 25.4.1975, jolloin aluetieteen nykyinen professori Kauko Mikkonen väitteli talousmaantieteessä.

Väitöstilaisuuksien kumulatiivinen määrä pysyi 1990 -luvun puoleenväliin saakka varsin maltillisena. Viimeisen kymmenen vuoden aikana myös Vaasan yliopistossa suoritettujen tohtorin tutkintojen määrä on ollut selkeässä kasvussa. Vuonna 1993 yliopistosta oli valmistunut yhteensä 22 väitöstutkimusta. Tämän jälkeen kymmenessä vuodessa on valmistunut 78 uutta väitöskirjaa.

Väittelijöiden määrän nopeaan kasvuun on selityksenä yliopiston vahva panostus jatkotutkintojen suorittamista parantavien menettelytapojen kehittämisessä. Erityisesti tutkimusrahoituksen kehittäminen on ollut yliopistolle merkittävä hanke. Tästä hyvänä osoituksena oli huhtikuussa 2003 jaetut Evald ja Hilda Nissin säätiön, Vaasan yliopistosäätiön ja Vaasan yliopiston jakamat apurahat väitöskirjatyöhön ja jatkotutkintojen suorittamiseen. Ilman säätiöiden ja ulkopuolisten rahoittajien tukea ei vastaava kehitys olisi ollut mahdollista. Myös osallistuminen Suomen Akatemian tutkijakouluihin on nopeuttanut ja lisännyt väitösten määrää, kun tutkija on täysipäiväisesti kyennyt keskittymään tutkimuksen tekoon.

Yliopisto on myös omilla toimillaan kehittänyt edellytyksiä suorittaa jatkotutkintoja. Ensi vuoden alusta käynnistyvä erityinen Tohtoriforum on uusiin avaus tällä sektorilla. Tohtoriforumin tarkoituksena on parantaa tieteellisten jatko-opintojen suorittamiseen liittyviä tiedollisia ja taidollisia edellytyksiä. Tohtoriforum sisältää opetusta mm. tieteenfilosofiasta ja menetelmäopinnoista. Lisäksi siirtyminen kahden vararehtorin järjestelmään, joista toisen vararehtorin tehtäviin kuuluu erityisesti tutkimuksesta ja jatkokoulutuksesta vastaaminen, tehostaa entisestään yliopistossa tehtävän jatko-opiskelun toimintaedellytyksiä.

Suomen Akatemian teettämästä tutkimuksesta käy ilmi, että vaikka valtakunnallisestikin katsottuna tohtoreiden määrä on kasvanut räjähdysmäisesti, he kuitenkin työllistyvät erittäin hyvin. Vaasan yliopistossa väitelleet tohtorit työllistyvät nykyisin yhä enenevässä määrin teollisuuden ja elinkeinoelämän palvelukseen perinteisen yliopistomaailman sijasta. Tätä kehitystä yliopisto on pyrkinyt aktiivisesti ylläpitämään solmimalla toimivia yhteistyökumppanuuksia mm. Pohjanmaan maakunnan yritysten kanssa.

Rajapyykit:

1. väitös: vuonna 1975
10. väitös: vuonna 1988
20. väitös: vuonna 1993
30. väitös: vuonna 1995
40. väitös: vuonna 1996
50. väitös: vuonna 1998
60. väitös: vuonna 1999
70. väitös: vuonna 2000
80. väitös: vuonna 2001
90. väitös: vuonna 2002
100. väitös: vuonna 2003

Studia generalia -luentosarjoja tekniikasta ja hallinnosta

Vaasan yliopisto järjesti keväällä 2003 Huomisen mahdollisuudet -tekniikan alan luentosarjan. Luentosarjan tarkoituksena oli kartoittaa tärkeitä maailmanlaajuisia kehityskulkuja paikallisen päätöksenteon tueksi sekä vahvistaa kehitysuskoa ja toimenpidevalmiutta ja luoda perusteita Vaasan maineelle osaavana ja kansainvälisenä kaupunkina. Luentosarja toteutettiin yhteistyössä ABB:n, Wärtsilän, Vaasan kaupungin ja sanomalehti Pohjalaisen kanssa. Luentosarja alkoi 3.3.2003 TietoEnator Oyj:n toimitusjohtaja Matti Lehden luennolla Tietoyhteiskunnan rakentaminen. 24.3.2003 luennoi komissaari Erkki Liikanen aiheesta Euroopan kilpailukyky. 7.4.2003 luennoi Oy Shell Ab:n toimitusjohtaja Georg Tallberg aiheesta Tulevaisuuden energiaskenaariot. Luentosarja päätti presidentti Martti Ahtisaaren luento Suomen nimi maailmalla - myytti vai myyntivaltti.

Vaasan yliopiston yhteiskuntatieteellinen tiedekunta täytti vuonna 2003 20 vuotta. Osana juhluvuotta tiedekunnan Julkisjohtamisen laitos järjesti kaikille avoimen asiantuntijaluentosarjan. Varsinaista tiedekunnan 20-vuotisjuhlaa vietettiin lokakuussa 2003.

Luentosarjan avasi 3.3.2003 Vaasan yliopiston kunniatohtori, professori B. Guy Peters, (University of Pittsburgh, USA) aiheenaan Political Leadership in the USA Today. Kevään muina luennoitsijoina toimivat ympäristöministeri Jouni Backman aiheenaan Ympäristöhallinnon ja -johtamisen kehitysnäkymät (19.3.2003), Euroopan parlamentin jäsen, OTK Piia-Noora Kauppi aiheenaan Euroopan unioni (31.3.2003) ja Puolustusministeriön ylijohtaja, dosentti Marco Krogars aiheenaan Sotilasjohtamisen haasteet (4.4.2003).

Vaasan yliopistolle uusi rehtoraatti

Vaalikollegio valitsi 15.4.2003 pitämässään kokouksessa 1.8.2003 alkavaksi viisivuotiskaudeksi Vaasan yliopistolle rehtorin ja kaksi vararehtoria. Samalla yliopisto siirtyi aikaisemman yhden vararehtorin käytännöstä kahteen vararehtoriin.

Rehtoriksi valittiin Vaasan yliopiston nykyinen rehtori, tietotekniikan professori Matti Jakobsson. Matti Jakobsson, on syntynyt Turussa ja suorittanut ylioppilastutkinnon Turun normaalilyseossa vuonna 1970. Hän opiskeli Turun yliopistossa ja valmistui filosofian kandidaatiksi 1975 sovellettu matematiikka pääaineenaan ja filosofian lisensiaatiksi 1978 ja filosofian tohtoriksi 1981 tietojenkäsittelyoppi pääaineenaan. Jakobsson työskenteli Turun yliopistossa

tietojenkäsittelyopin assistenttina ja matemaatikkona 1975-79, kunnes tuli Vaasan silloiseen kauppakorkeakouluun tietojenkäsittelyopin lehtoriksi vuonna 1979. Vuonna 1983 Jakobsson nimitettiin tietojenkäsittelyopin apulaisprofessoriksi ja vuonna 1990 tietotekniikan professoriksi. Vaasan yliopiston rehtorina Jakobsson on toiminut elokuusta 1998 alkaen.

Tutkimuksesta ja jatkokoulutuksesta vastaavaksi vararehtoriksi valittiin liiketaloustieteen, erityisesti johtamisen ja organisaatioiden professori Jukka Vesalainen.

Jukka Vesalaisen, on väitellyt Vaasan yliopistossa vuonna 1995. Hän on työskennellyt yliopiston johtamisen laitoksella vuodesta 1985 assistenttina, yliassistenttina ja lehtorina sekä hoitanut hallinnon ja organisaation professuureja. Vesalainen nimitettiin hallinnon ja organisaation apulaisprofessoriksi vuonna 1998. Liiketaloustieteen, erityisesti johtamisen ja organisaatioiden professoriksi Vesalainen nimitettiin vuonna 2000. Viran opetusala on yrittäjäystoiminta.

Opetuksesta ja koulutuksesta vastaavaksi vararehtoriksi valittiin soveltavan kielitieteen professori Merja Koskela.

Merja Koskela, on väitellyt Vaasan yliopistossa vuonna 1996. Hän on työskennellyt Vaasan yliopistossa vuodesta 1989 ja ollut Suomen Akatemian tutkijana 1992-96. Vuonna 1995 Koskela nimitettiin ruotsin kielen yliassistentin virkaan ja hän hoiti 1996-97 soveltavan kielitieteen professorin virkaa ja 1998-99 ruotsin kielen professorin virkaa. Koskelan tutkimusalueita ovat tekstilingvistiikka, tieteen kieli sekä ammattikieliset ja popularisointi. Soveltavan kielitieteen professorin virkaan Koskela nimitettiin vuonna 2000. Viran opetusala on ammattikielinen viestintä sekä kielten ja kulttuurien välinen viestintä.

Vaasan yliopiston Levón-instituutti ja Hankenin täydennyskoulutus yhdistyvät

Vaasan yliopiston täydennyskoulutus- ja tutkimuspalveluita tarjoava Levón-instituutti ja Svenska Handelshögskolanin Vaasan yksikön Fortbildning -yksikkö yhdistyivät 1.8.2003 lukien. Vaasan yliopiston rehtori Matti Jakobsson ja Hankenin rehtori Marianne Stenius allekirjoittivat 17.5.2003 sopimuksen yhteisen laitoksen perustamisesta. Jouko Havunen jatkaa uuden laitoksen johtajana.

Yhdistymisen jälkeen yhteisen laitoksen nimeksi tuli Levón-instituutti - Levón-institutet. Yhteisen laitoksen toiminta kattaa elinikäisen oppimisen käsitteen tarkoittaman täydennyskoulutuksen sekä tilaustutkimuksen. Sen sijaan molempien tiedekorkeakoulujen avoimen yliopiston toiminta jätettiin sopimuksen ulkopuolelle. Svenska handelshögskolanin Helsingissä toimiva täydennyskoulutus ei myöskään kuulu sopimuksen piiriin.

Vastaavan kaltaisesta yhteistyömallista on Vaasassa aikaisempaa kokemusta Vaasan tiedekirjasto Tritoniasta, joka on yhteinen Vaasan yliopiston, Svenska handelshögskolanin ja Åbo Akademin kanssa. Vastaavalla tavalla myös Hanken Fortbildning -yksikön työntekijät säilyvät Hankenin palveluksessa.

Yhteisen laitoksen perustaminen vahvistaa merkittäväällä tavalla molempien korkeakoulujen vaikuttavuutta erityisesti Pohjanmaan kolmen maakunnan alueella. Ennakkoluulottomalla ratkaisulla saadaan aikaiseksi synergiaetuja, jotka parantavat oleellisesti täydennyskoulutuksen ja tutkimuspalveluiden markkinointia ja suunnittelua, kun molempien yksiköiden osaaminen valjastetaan yhteiseen käyttöön.

Uuden yksikön vahvuusalueita ovat liiketoimintaosaamiseen, johtamiseen, kielikylpyyn, maaseutututkimukseen, yrittäjäyteen ja pk-yritysten kehittämiseen sekä alueelliseen vaikuttamiseen liittyvät koulutus- ja tutkimuspalvelut.

Konferenssien ja seminaarien vuosi

Vaasan yliopistossa järjestettiin 16.-19.6. kansainvälinen teollisuuslogistiikan tutkijoiden konferenssi. Vaasan

konferenssiin osallistui noin 60 osallistujaa 15 maasta. Konferenssin päätapahtumapaikkana toimi Vaasan tiedekirjasto Tritonia. ICIL eli International Centre for Innovation and Industrial Logistics on yleishyödyllinen järjestö, joka kehittää kansainvälisen teollisuuslogistiikan tutkimusta. Järjestön jäsenenä toimii tutkijoita, opiskelijoita sekä yritysten logistiikan kehittäjiä ympäri maailmaa. Joka toinen vuosi järjestettävä kansainvälinen teollisuuslogistiikan konferenssi (ICIL - International Conference on Industrial Logistics) on keskeinen osa järjestön toimintaa. Vaasassa järjestetty tutkijatapaaminen oli vuorossa kuudes. Aikaisemmat konferenssit ovat olleet Ranskan Rennesissä, Minas Geraisissa Brasiliassa, Kalifornian Chicossa, Pietarissa ja Japanin Okinawalla.

Vaasan yliopiston markkinoinnin laitos järjesti elokuussa jo seitsemännen kerran laajan kansainvälisen liiketoiminnan alan tutkijoiden tapaamisen. Tilaisuus aloitettiin 24.8. kansainvälisen liiketoiminnan alan tohtoriopiskelijoiden tutorialtilaisuudella. Kommentaattoreiksi tutoriaaliin oli lupautunut yli kaksikymmentä kotimaista ja ulkomaista professoria. Konferenssin avajaiset olivat maanantaina 25.8. Konferenssissa käsiteltiin pkt-yritysten - erityisesti ns. born global- yritysten - kansainvälistymiseen, kansainvälisiin yhteisyrityksiin sekä markkinointiin ja investointeihin Keski- ja Itä-Euroopan maissa liittyviä teemoja. Tohtoritutoriaaliin saapui alustamaan 32 suomalaista ja ulkomaista tohtoriopiskelijaa. Konferenssissa kuultiin viisi yleisalustusta sekä noin 60 muuta alustusta. Osanottajia on yli sata, yhteensä 15 maasta.

NUAS (Det nordiska universitetsadministratörssamarbetet - Pohjoismainen yliopistohallintoyhteistyö) järjesti Vaasan yliopistolla juhlakonferenssin 20-vuotisen taipaleensa kunniaksi 13.-16.8.2003. Konferenssin teemana oli "Från byråkrati till managerialistiskt tänkande och handlande - 20 år med NUAS eldsjälär". Konferenssiin osallistui yli 100 hallintovirkamiestä ja -naista pohjoismaisista yliopistoista. Vaasan konferenssin teemoja olivat mm. yliopistoissa tapahtuvat muutokset ja niiden vaikutukset hallintoon, yliopisto työpaikkana, elektroninen dokumenttienhallinta ja paperiton kirjanpito ja opiskelijoiden työllistyminen valmistumisen jälkeen. Pohjoismaisen yliopistohallintoyhteistyön tavoitteena on edistää yhteistyötä pohjoismaisten yliopistojen ja korkeakoulujen välillä kaikilla hallinnon tasoilla. Yliopistohallintoyhteistyö toimii yhteistyössä Pohjoismaiden ministerineuvoston, muiden järjestöjen ja viranomaisten kanssa.

Vaasan yliopistossa pidettiin 3.-4.12.2003 Vaasan yliopiston hallintotieteiden tiedekunnan ja Hallinnon Tutkimuksen Seuran yhteistyössä järjestämät "Hallinnon tutkimuksen päivät". Päivien kantavana teemana oli johtamisen etiikka, jota tarkasteltiin erityisesti arvojen, luottamuksen ja ristiriitojen näkökulmasta. Professori Ari Salminen (Vaasan yliopisto) alusti hyvän hallinnon eettisistä kysymyksistä, apulaiskaupunginjohtaja Heikki Lonka (Vaasan kaupunki) puhui johtamisen uusista haasteista kuntasektorilla ja professori Georg Sootla (Tallinn Pedagogical University) esitelmöi Viron hallinnollisista reformeista 1990-luvulla. Toisen seminaaripäivän alustukset aloitti professori Jaakko Lehtonen Jyväskylän yliopistosta puhumalla viestinnän etiikasta ja kansanedustaja Paula Risikko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisen eettisistä kysymyksistä. Torstaina palkittiin myös parhaan hallintotieteellisen pro gradu -tutkielman tekijä vuonna 2002, joka luovutettiin HTM Katri Lammille (Vaasan yliopisto).

Tapahtumat 2003:

- Professorinimityksiä: KTT Jussi Nikkinen nimitettiin laskentatoimen professoriksi, KTT Martti Lindman nimitettiin liiketaloustieteen, erityisesti konseptijohtamisen professorin määräaikaiseen virkaan (EPANET-professuuri), TkT Pekka Ruuskanen nimitettiin materiaalitekniikan professorin määräaikaiseen virkaan, KTT Asta Salmi nimitettiin liiketaloustieteen, erityisesti kansainvälisen liiketoiminnan professorin virkaan, KTT Petri Sahlström nimitettiin liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen professorin virkaan, FT Mariann Skog-Södersved nimitettiin saksan kielen professorin virkaan, FT Birgitta Romppanen nimitettiin nykysuomen professorin virkaan,
- Yliopiston vuosipäivänjuhlan yhteydessä 27.1.2003 vietettiin nykyenglannin professori Juhani Klemolan, sosiaali- ja terveyshallinnon professori Pirkko Vartiainen, aluetieteen professori Hannu Katajamäen, liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin professori Pirjo Laaksosen, liiketaloustieteen, erityisesti johtamisen ja organisaatioiden professori Vesa Suutarin ja tuotantoautomaation professori Jarmo Alanderin

virkaanastujaisia.

- Vaasan tiedekirjasto Tritonian ensimmäinen julkaisu "Suomalaisen miehen kirjasto" ilmestyi. Teos sisältää vaasalaisen Ola Leisténin Vaasan yliopiston kirjastolle lahjoittaman kokoelman luettelon.
- Vaasan yliopiston hallitus päätti muuttaa yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan nimen hallintotieteiden tiedekunnaksi 1.8.2003 lukien.
- Professori Kauko Mikkonen valittiin Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi 14.4.2003. Mikkosen lisäksi Vaasan yliopistosta on kutsuttu Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi professori emeritus Mauri Palomäki, joka on ollut jäsenenä vuodesta 1973 lukien.
- Kolmas Oiva Ketonen -seminaari järjestettiin Lappajärvellä 24.4.2003. Seminaari järjestettiin Etelä-Pohjanmaan Kulttuurirahaston ja Vaasan yliopiston yhteistyönä Ketosen laaja-alaisen ajattelun perinteen vaalimiseksi. Seminaarin pääpuhujana oli Suomen pankin johtokunnan jäsen Sinikka Salo.
- Avoimen yliopiston järjestämässä Löytyykö viisasten kiviä? -seminaarisarjan teemana oli talousoikeuden laitoksen tutkimustoiminnan esittely.
- Euroopan innovaatioasiamiesten ja teknologiakeskusten edunvalvonta- ja yhteistyöjärjestö TII valitsi vuosikokouksessaan Wienissä 25.4.2003 tuotantotalouden professori Tauno Kekäleen johtokuntaansa edustamaan Suomea seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. TII:llä (the European Association for the Transfer of Technologies, Innovation and Industrial Information) on 300 jäsentä noin 30 maasta. TII pyrkii edistämään teknologiakeskusten ja yliopistojen teknologiansiirtoyksiköiden yhteistyötä ja tukemaan verkottumista ja Euroopan innovaatio toiminnan kehittymistä.
- Yliopiston hakijamäärä pysyi ennallaan. 30.5.2003 päättyneessä kesävalinnassa hakemuksia saapui yhteensä 2017, joka vastaa viime vuosien määrää. Aloituspaikkoihin suhteutettuna ensisijaiseksi asettamansa opiskelupaikan sai 36 % hakijoista. Yliopiston syksyn valinnassa hakemuksia saapui yhteensä 461. Hakijoista 38 valittiin aloittamaan opintonsa KTM- ja DI-tutkintoa varten tammikuun alussa.
- Vaasan yliopiston tietotekniikan laitoksen tietoliikennetekniikan tutkimusryhmä liittyi mukaan TEKES:in ÄLY-teknologiaohjelman hankkeeseen "Erittäin hajautetut anturi- ja toimilaiteverkot (ERHE)". Hanketta koordinoi Teknillisen korkeakoulun Systemitekniikan laboratorio.
- Vaasan yliopiston johtamisen laitokselle väitöskirjaansa viimeistelevä tutkija, Edupolin johtaja, KTM Lauri Tuomi palkittiin 48th International Council for Small Business -konferenssissa kahteen otteeseen. 15.-18.6. järjestetyssä konferenssissa Tuomen tutkimuspapereita palkittiin koko konferenssin parhaana tutkimuspapereina, jossa yhdistyy parhaiten teoria ja käytäntö. Toinen palkinto liittyi konferenssin teemaan "Koulutus, johtaminen ja henkilöstön kehittäminen pk-yrityksissä", jonka alueella Tuomen tutkimuspapereita palkittiin parhaana.
- Opetusministeriö myönsi Korkeakoulujen arviointineuvoston esityksestä Vaasan yliopistolle 23500 euroa Vaasan yliopiston, Lapin yliopiston ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston yhteiseen hankkeeseen "Yliopistojen opetuksen kehittämistoiminnan benchmark -arviointi".
- Vaasan yliopiston lukuvuoden avajaisia vietettiin 8.9.2003. Juhlapuhujana oli maaherra Rauno Saari.
- 10.9.2003 järjestettiin yliopiston syksyinen ekotempaus. Vaasan yliopiston ylioppilaskunnan aloitteesta Vaasan tiedekirjasto Tritonian merenpuoleiselle nurmialueelle istutettiin kolme "tiedon" omenapuuta. Puiden läheisyyteen istutettiin samalla 600 kukkasipulia odottamaan kevään tuloa.
- Vaasan yliopiston ja Vaasan kaupungin yhteistyön tuloksena käynnistettiin Projektilaboratorio - kuinka ehkäistä projektien tiedonhallinnan epäonnistuminen (PROLAB) -tutkimushanke. Hankkeen kokonaisbudjetti on 344 000 euroa, josta TEKES rahoitusosuus on 275 000 euroa. Hankkeen muita rahoittajia ovat Vaasan kaupunki, YIT ja Varkauden kaupunki sekä tutkittavien rakennushankkeiden osapuolet.
- FT Martina Buss nimitettiin Kielipalvelut -yksikön johtajaksi.
- Perinteinen EduVaasa -opiskelijakrytointitapahtuma järjestettiin yhteistyössä Vaasan korkeakoulu yksiköiden kanssa 14.11.2003. Tapahtumaan oli ilmoittautunut yli 550 opiskelijaa 19 oppilaitoksesta.
- HTM Katri Lammi palkittiin Vaasan yliopistossa järjestettyjen Hallintotieteiden päivien yhteydessä parhaana hallintotieteellisen pro gradu -tutkielman tekijänä. Lammin tutkielma käsittelee yliopistojen strategiatyötä.
- Opetusministeriö nimesi 15.12.2003 uuden erikoistumisopintojenlautakunnan kaudeksi 2004-2007. Puheenjohtajaksi nimitettiin professori Ilkka Virtanen Vaasan yliopistosta.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.4. Voimavarat

Henkilöstö

Henkilöstöstrategian lähtökohtana on palvelussuhteen elinkaari eli rekrytointiin, työuraan ja työuran päättymiseen liittyvät tekijät. Näkökulmina korostuvat johtaminen, yhteisöllisyys, osaaminen ja hyvinvointi. Vuonna 2003 aloitettiin selventää henkilöstöstrategian ulottuvuuksia henkilöstösuunnitelmia ja -voimavaroja ohjaavana välineenä. Henkilöstöstrategiaselvityksessä painotetaan yliopiston kilpailukykyyn liittyviä ulottuvuuksia, sekä johtamista ja työtyytyväisyyttä.

Yliopisto on mukana KAIKU-verkostossa. Vuosi 2003 oli nimetty henkilöstökoulutuksessa työhyvinvoinnin teemavuodeksi, mikä näkyi yksiköiden ja johdon välisissä tulosneuvotteluissa, aiheeseen liittyvissä henkilöstökoulutustilaisuuksissa ja työterveyden kanssa yhteistyössä toteutetuissa hankkeissa (mm. laajat työterveystarkastukset) sekä yhteistyössä ylioppilaskunnan kanssa järjestetyissä tyky-palveluissa (mm. laitosten henkilöstölle suunnatut virkistyspäivät). Esimiehille järjestettiin henkilöstöjohtamiseen ja kehityskeskusteluun liittyvää koulutusta. Kehityskeskustelukoulutus oli osa valmentautumista uuteen palkkausjärjestelmään. Työhyvinvointiin liittyviä koulutustilaisuuksia toteutettiin kuluvana vuonna yhteensä 13 ja henkilöstökoulutustilaisuuksia järjestettiin yhteensä 27. Henkilöstökoulutukseen osallistui 698 yliopistolaista. Työhyvinvointihankkeiden perusteella vuonna 2003 valmisteltiin KAIKU-kehittämishanketta.

Kuluvan vuoden aikana laadittiin toimikuntien kanssa yliopistolle Syrjinnän vastainen suunnitelma sekä Menettelyohjeet työpaikkakiusaamisen varalta sekä päivitettiin perehdyttämisopas. Kokonaistyöaikaohjeistusta kehitettiin yhdessä henkilöstö-järjestöjen kanssa. Henkilöstöpalvelujen asiakirjoja ja lomakkeita on käännetty ruotsin ja englannin kielelle.

Henkilökunnan tehokas rekrytointi

Henkilöstöpolitiikkaa on suunnattu yliopiston profiilin mukaiseen virkarakenteen ja henkilöstösuunnitelmien kehittämiseen. Valtaosassa virkojen täyttöprosesseissa virantäyttösuunnitelmat on otettu rekrytoinnissa käyttöön professuureja koskevien virantäyttöselosteiden lisäksi.

Henkilötyövuodet

Vuoden 2003 aikana Vaasan yliopiston henkilöstössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Yliopistossa tehtyjen henkilötyövuosien (htv) määrä kasvoi viime vuoteen nähden 32 htv. Kasvu selittyy pääasiassa ulkopuolisen rahoituksen kasvulla.

Taulukko: Henkilötyövuodet budjetti- ja ulkopuolisin varoin.

Vuosi	Budjettivaroin		Ulkopuolisella rahoituksella		Yhteensä
	htv	%	htv	%	
2001	326	86,2	52	13,8	378
2002	329	83,7	64	16,3	393
2003	341	80,4	83	19,6	424

Määräaikaiset virka- ja työsuhteet

Yliopiston määräaikaista palvelussuhteista (yhteensä 220) puolet (yhteensä 112) on ns. aitoja määräaikaisia palvelussuhteita. Aidoilla ma. palvelussuhteilla tarkoitetaan mm. ulkopuolisin varoin perustettuja määräaikaisia professuureja, assistenttuureja ja yliassistenttuureja, sijaisuuksia sekä avoimen viran hoitoja. Vuoden 2003 aikana yliopisto perusti 17 virkaa. Muiden kuin ns. aitojen määräaikaisten palvelussuhteiden prosenttiosuus koko yliopiston palvelussuhteista on 27 prosenttia.

Taulukko: Määräaikaiset ja vakinaiset virka- ja työsuhteet.

Vuosi	Vakinaisia		Määräaikaisia		Aidosti määräaikaisia
	lkm	%	lkm	%	
2001	154	44,8	190	55,2	
2002	165	46,3	191	53,7	
2003	180	45,0	220	55,0	112

Henkilökunnan osaaminen ja suorituskky

Henkilöstöstä yli puolet on suorittanut korkeakoulututkinnon. Tutkijakoulutuksen (lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon) suorittaneiden määrä on pysynyt edellisen vuoden tasolla. Koulutustasoindeksiin tällä ei ole vaikutusta.

Taulukko: Koulutustasoindeksi.

Vuosi	Tutkijakoulutus		Muu korkeakoulututkinto		Koulutustasoindeksi	
	lkm	%	lkm	%		n
2001	94	27,3	120	34,9	5,7	344
2002	103	28,9	107	30,1	5,6	356
2003	113	28,2	134	33,5	5,6	400

Yliopiston henkilöstön koulutustason pitäminen korkeana ja tehtäviin soveltuvana on yliopistolle tärkeä asia. Henkilöstökoulutuksen määrää kuluvana vuonna on lisätty. Yliopistopedagogiikan kehittäminen on kanavoitu Oppimiskeskuksen kautta osana valtakunnallista virtuaalihanketta.

Ikärakenne ja sukupuolijakauma

Vaasan yliopiston henkilöstön keski-ikä on 41,1 vuotta. Keski-ikä on viimeiset kolme vuotta pysynyt samalla tasolla.

Miehet (41,8 v.) ovat edelleen hieman naisia (40,4 v) vanhempia.

Viime vuosina alle 30-vuotiaiden osuus henkilöstöstä on noussut koko ajan. Vuoden 2003 lopussa heitä oli 20,6 % ja yli 45 -vuotiaita oli vuoden 2003 lopussa 40,2 %

Naisten osuus henkilöstöstä on kasvanut hieman kuluneen kolmen vuoden aikana. Kertomusvuoden lopussa naisia oli 56,2 %, kun vuoden 2002 lopussa heitä oli 55,9 %.

Taulukko: Ikärakenne 2001-2003

Vuosi	Miehet	Naiset	Kaikki	Alle 30v %	Yli 45 v %
2001	41,6 v	40,9 v	41,2 v	18,1	40,4
2002	41,7 v	40,6 v	41,1 v	19,4	39,3
2003	41,8 v	40,4 v	41,1 v	20,6	40,2

Taulukko: Sukupuolijakauma 2001-2003.

Vuosi	Miehet		Naiset		Yhteensä
	lkm	%	lkm	%	
2001	154	44,8	190	55,2	344
2002	157	44,1	199	55,9	356
2003	175	43,8	225	56,2	400

Opiskelijat

Yliopiston opiskelijamäärä oli syyslukukauden 2003 päättyessä 4976, joista uusia opiskelijoita oli 694 ja jatko-opiskelijoita 413. Kauppatieteellisessä tiedekunnassa opiskelijoita oli 2114, humanistisessa 1272, teknillisessä 1073 (joista 630 teollisuusekonomikoulutuksessa) ja hallintotieteiden tiedekunnassa 517.

Taulukko: Opiskelijamäärä ja uudet opiskelijat syyslukukaudella 2003.

Koulutusala	Perustutkinto-opiskelijat	Uudet tutkinto-opiskelijat	Perustutkinto-opiskelijat/professori (htv)	Uudet perustutkinto-opiskelijat/professori (htv)	Perustutkinto-opiskelijat/opettaja (htv)	Uudet perustutkinto-opiskelijat/opettaja (htv)
Humanistinen	1180	179	131	20	29	4,4
Kauppatieteellinen	2492	357	104	15	34	4,8
Teknillinen	443	87	111	22	25	4,8
Yhteiskuntatieteellinen	448	71	64	10	21	3,4
Yhteensä	4563	694	104	16	30	4,5

Tilat

Yliopiston käytössä oleva huoneistoala oli vuoden 2003 lopulla 29.006 m². Yliopisto toimii Vaasassa Palosaaren kampusalueella. Toiminta Seinäjoella siirtyi Teknologiakeskuksen uudisrakennukseen Framiin. Yksittäisiä projektitiloja on myös Kauhajoella.

Yliopiston Fabrikissa sijaitsevilla tiloilla on noin vuosi sitten havaittu sisäilmaongelmia varsin laajalla alueella. Tiloissa on asiantuntijoiden toimesta suoritettu erilaisia mittauksia ja syksystä 2003 lähtien ongelmaan on paneutunut työryhmä, jossa on yliopiston, kiinteistön omistajien, työsuojelupiirin, työterveyden, henkilökunnan ja opiskelijoiden edustus. Osa henkilökuntaa on oireilun vuoksi siirretty toisiin tiloihin, mikä on toiminnassa ikävä häiriötekijä. Siirtoihin liittyvä selvitystyö yhdessä työterveyden ja henkilökunnan kanssa on edelleen meneillään. Sekä henkilökunnan siirroista että tarpeesta tehostaa henkilökunnan terveydentilan seurantaan aiheutuu yliopistolle lisämenoja. Tiloissa tehdään laajaa saneeraus, joka valmistuu syksyyn 2004 mennessä.

Toiminnan rahoitus

Yliopiston toiminta rahoitetaan pääosin valtion budjettivaroin. Vuonna 2003 ulkopuolisen rahoituksen osuus koko rahoituksesta kasvoi ja oli n. 19 % (vuonna 2002 n. 16 %). Ulkopuolisen rahoituksen määrä oli vuonna 2003 n. 4,9 Me (vuonna 2002 3,7 Me). Vuoden 2003 menojen kokonaismäärä oli n. 25,3 Me (ed. vuonna n. 23,5 Me).

Taulukko: Rahoituksen kehitys vuosina 2001-2003, yliopiston kokonaismenot, johon sisältyvät myös 3 yliopiston yhteisen tiedekirjaston menot kokonaisuudessaan.

Vuosi	Budjettirahoitus (menot 1000 euroa)	Ulkopuolinen rahoitus (menot 1000 €)	Ulkopuolisen rahoituksen osuus, %	Rahoitus yhteensä
2001	18670	3162	14,5	21832
2002	19745	3771	16,0	23516
2003	20482	4878	19,2	25360

Vuoden 2003 osalta tilinpäätös osoittaa, että toteutuneista menoista palkkakustannusten osuus on 63,8 % (v. 2002 62,4 %) ja tilavuokrien osuus pysyi lähes ennallaan ja on 13,2 % (v. 2002 13,8 %). Muihin kiinteistö- ja toimintamenoihin käytettävissä oleva osuus laski edelleen ja oli 22,9 % (v. 2001 23,6 %).

Ulkopuolisen rahoituksen määrässä on tapahtunut kasvua vuoteen 2002 verrattuna. Vuonna 2002 käynnistyi EU-rahoitteinen, monivuotinen Equal -hanke, jonka kokonaisbudjetti kolmivuotiskaudelle on n. 2,5 Me. Seinäjoen seudun EPANET-professori-hankkeet Vaasan yliopiston osalta ovat yksi ulkopuolista rahoitusta lisäävä tekijä.

Maksullinen palvelutoiminnan tulokertymä vuonna 2003 on n. 1,5 Me (vuonna 2002 summa oli 1,4 Me). Tulossopimuksen mukainen tuottotavoite, 85.000 e ja 5 % tulosta, saavutettiin. Yhteisrahoitteisen sopimustutkimustoiminnan kokonaistulokertymä on vuonna 2003 n. 2,0 Me (vuonna 2002 kertymä oli n. 1 Me). Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta on pääasiassa avoimen yliopiston kurssitoimintaa. Toiminta rahoitetaan suurelta osin budjettivaroin. Toiminnasta kertyvät kurssimaksutulot olivat edellisen vuoden tasolla. Liiketaloudellisen ja julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan sekä yhteisrahoitteisen sopimustutkimustoiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat sisältyvät tilinpäätösasiakirjaan..

Maksullinen palvelutoiminta on pääasiassa täydennyskoulutus- ja tutkimus-palvelutoimintaa ja tapahtuu suurimmalta osaltaan Levón-instituutin toimesta. Instituutin henkilökunnan palkkakulut katetaan pääosin ulkopuolisin varoin eli projektituloilla. Instituutin tavoitteena on, että vuoden 2005 loppuun mennessä siirrytään tilanteeseen, jossa yliopiston perusrahoitus laitokselle muodostuu johtajan ja tutkimusjohtajan palkoista ja sihteerityöstä. Siirtymävaiheen aikana on se osa esim. erikoistutkijoiden työajasta, joka kohdistuu ulkopuolisen rahoituksen projekteille, kirjattu ko. projektien

kuluksi. Tukipalveluiden osalta virkatyön osuus kirjataan ulkopuolisen rahoituksen projekteille sisäisten veloituserusteiden mukaisesti, samoin tilakustannukset veloitetaan tämän aiheuttamisperiaatteen pohjalta.

Lahjoitus- ja sponsoritulojen käyttö vuonna 2003 oli n. 1 052.000 euroa (vuonna 2002 n. 980.000 euroa). Lahjoitus- ja sponsorituloja kertyi vuonna 2003 yhteensä 1,7 Me. Suurin osa lahjoituksista on kohdennettu tekniikan alan koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseen. Vuonna 2000 perustetun lahjoitusrahaston turvin on voitu rahoittaa Tekniikan tutkimusinstituutin toimintaa, vuonna 2003 yhteensä n. 115.000 e. Rahaston tilinpäätöshetken arvo oli 3.140.247,23 e (vuonna 2002 3.041.800,27 e).

Vuonna 2004 ja 2005 lahjoitus- ja sponsorirahoituksen käytön määrä arvioidaan olevan n. 1.000.000 euroa vuodessa.

Vuoden 2003 toimintamenomäärärahasta siirtyy vuodelle 2004 2,6 Me siirtomäärärahana (vuonna 2003 2,8 Me), mikä on 14,3 % käytettävissä olleesta vuoden 2003 toimintamenorahoituksesta. Siirtomääräraha on pienempi kuin vuonna 2002, jolloin prosenttiosuus oli 16 %.

Siirtomäärärahan määrään vaikuttavat monet korvamerkityt hankkeet, joiden toiminta ajoittuu usealle vuodelle. Yliopiston tavoite perusrahoituksen osalta on noin 10 %:n siirtomäärärahaosuus.

Taulukko: Menojen kokonaisjakauma vuosina 2001 - 2003, Åbo Akademin, Svenska Handelshögskolanin ja Vaasan yliopiston yhteisen tiedekirjaston Tritonian menot kokonaisuudessaan mukana.

	Vuosi 2001		Vuosi 2002		Vuosi 2003		Muutos 2002-03
	Meur	%	Meur	%	Meur	%	%
Menoryhmä							
Henkilöstömenot	13,69	62,7	14,74	62,7	16,19	63,8	9,9
Tilavuokrat	2,91	13,3	3,23	13,7	3,36	13,2	4,0
Atk- laite- ja -ohjelmistohankinnat	0,70	3,2	0,44	1,9	0,43	1,7	-1,5
Muut investoinnit	0,57	2,6	0,26	1,1	0,23	0,9	-12,9
Kirjallisuus	0,32	1,5	0,33	1,4	0,40	1,6	19,9
Matkat	0,57	2,6	0,61	2,6	0,73	2,9	20,3
Apurahat	0,35	1,6	0,41	1,7	0,41	1,6	0,8
Muut tarvikkeiden ja palveluiden ostot	2,72	12,5	3,50	14,9	3,61	14,2	3,2
Yhteensä	21,84	100,0	23,52	100,0	25,36	100,0	7,8

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.5. Opetus- ja tutkimusprosessien toteuttaminen

Tutkimuksen laadun kehittäminen

Yliopiston laatuohjelman mukaisesti tutkimuksen laatua arvioidaan tiedeyhteisön vakiintunein vertaisarviointimenettelyin (opinnäytetöiden arvostelut, asiantuntijalausunnat jne.). Tutkimuksen laadun kehittämiseksi parannetaan tutkimustoiminnan edellytyksiä ja tuetaan korkeatasoisten tieteellisten huippuyksikköjen syntymistä. Laatuohjelman mukaisesti

- yliopisto on osoittanut tutkimusrahoitusta painopistealueille,
- yliopisto on tukenut jatkokoulutusta ja tutkijankoulutusta jakamalla työskentelyapurahoja jatko-opiskelijoille ja tutkijoille
- vuonna 2002 toimintansa aloittanut tutkimustoimikunta on laatinut kyselyn professoreille ja jatkotutkijoille mahdollisen tohtorifoorumin perustamiseksi. Toiminta käynnistyy keväällä 2004.
- yliopiston hallitus on hyväksynyt yliopiston tutkimuseettiset ohjeet
- tutkimuspalvelujen organisointiselvityksen tuloksena päädyttiin tutkimusasiamies-toiminnan uudelleen organisointiin vuodesta 2002 alkaen ja
- tutkimustietokannan rakentaminen ja ylläpitäminen on organisoitu.

Yliopiston laitokset ovat vastanneet useiden kansallisten ja kansainvälisten seminaarien ja konferenssien järjestämisestä, vuonna 2001 järjestettiin kahdeksan konferenssia, vuonna 2002 viisi konferenssia sekä vuonna 2003 yhteensä 9 konferenssia, joista 2 humanistisella alalla, 1 kauppatieteellisellä alalla, 4 yhteiskuntatieteellisellä alalla ja 2 teknillisellä alalla.

Eräs keskeisimmistä välineistä korkeatasoisen tutkimuksen saavuttamisessa on opetus- ja tutkimushenkilökunnan rekrytointi, jonka kehittämiseen tullaan edelleen kiinnittämään huomiota. Tavoitteena on motivaatio- ja osaamistasoltaan mahdollisimman korkeatasoisen ja tasa-arvonäkökohdat huomioon ottava rekrytointi. Tutkimushankkeiden kautta on voitu saada motivoituneita opiskelijoita tutkimusapulaistehtäviin ja sitä kautta akateemiseen tiedeyhteisöön.

Tutkimuksen rahoitus

Pääosa yliopiston tutkimusrahoituksesta tulee tutkimusta harjoittavan henkilökunnan työaikaan sisältyvänä yliopiston toimintamenoista (tutkimuksen osuus kokonaiskustannuksista on n. 40 %). Vuonna 2003 yliopisto perusti tutkimusprofessorin, johon valitaan vuosittain yksi yliopiston professoreista. Maa- ja metsätalousministeriön osarahoittama ns. Rural Studies -professori perustettiin viiden vuoden määräajaksi.

Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen käyttö vuonna 2003 oli n. 2,3 Me (vuonna 2002 n. 1,4 Me). Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen suurimmat lähteet olivat suuruusjärjestyksessä: kotimaiset rahastot ja kotitaloudet, valtion muu kuin toimintameno-rahoitus, tutkijakoulutusrahoitus, kotimaiset yritykset, Tekes, kunnat ja kuntayhtymät ja Suomen Akatemia.

Tutkintojen suorittaminen ja opintojen eteneminen

Yliopistosta valmistuneiden tutkintojen suorittamisaika on 1990-luvun alkupuolelta lähtien ollut mediaanilla mitattuna lähellä tavoitteeksi asetettua 5 vuoden normiaikaa. Vuonna 2001 mediaani oli 5 vuotta 1 kuukausi ja vuonna 2003 5 vuotta 4 kuukautta. Vuonna 2003 koko yliopiston mediaani oli tasan 5 vuotta. Kauppatieteelliseltä alalta valmistuneiden mediaani oli 4 vuotta 10 kk, humanistisesta tiedekunnasta valmistuneiden tasan 6 vuotta ja hallintotieteiden tiedekunnasta valmistuneiden mediaani 4 vuotta 9 kuukautta. Maisterin tutkinnon laajuus on samalla hiukan supistunut: keskimääräinen laajuus vuonna 2003 oli 171,83 opintoviikkoa, kun se vuonna 2002 oli keskimäärin 173,81 opintoviikkoa. Myös laskennallinen läpäisyprosentti on noussut: vuonna 2003 koko yliopiston laskennallinen läpäisyprosentti oli 66,03, kun se edellisvuonna oli 63,7.

Tutkintojen suorittamisaikojen mediaaniarvot ja laskennallinen läpäisyprosentti osoittavat, että opintojärjestelyt ja tutkintovaatimukset mahdollistavat opintojen etenemisen ja tutkinnon suorittamisen normiajassa. Opiskeluprosessia tarkastellaan myös lukuvuosittaisina opintoviikkokertyminä ja vuodesta 1992 lähtien on seurattu "vuosikurssien" todellista opintojen etenemistä ja tutkintojen valmistumista. Tämä seuranta osoittaa, että opintojen etenemisessä on ongelmia: vajaa kolmannes tietynä vuonna aloittaneista suorittaa tutkintonsa 5 vuoden tavoiteajassa. Vasta 6. tai 7. opiskeluvuoden kohdalla noin puolet on valmistunut ja lähes kolmanneksella on tutkinto suorittamatta vielä 10 opintovuoden jälkeen.

Opintoviikkokertymät osoittavat, että tutkintojen "valmistumisreserviä" on runsaasti opintojen keski- ja loppuvaiheen opiskelijoilla. Vuonna 1998 ja sitä aikaisemmin aloittaneista kirjoilla olevista opiskelijoista n. 60 %:illa (775 opiskelijaa) on rekisteröityjä suorituksia vähintään 120 opintoviikkoa. Vaikka opintoviikkoja on koossa jopa tutkinnon minimilajuutta vastaava määrä, saattaa valmistumisen esteeksi muodostua mm. pro gradu -tutkielman kirjoittaminen, erityisesti työssäkäyvillä opiskelijoilla.

Taulukko: Perustutkinto-opiskelijoiden suoritukset lukuvuonna 2002-2003.

Tutkinto/suoritukset	KTM		FM		HTM		DI		Yhteensä	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
= 50 ov	232	10	79	8	47	12	12	3	370	9
30-49 ov	530	24	269	27	93	23	62	16	954	24
20-29 ov	395	18	249	25	76	19	57	15	777	19
10-19 ov	304	13	122	12	47	12	76	20	549	14
0,5-9 ov	258	11	117	12	49	12	89	23	513	13
0 ov	534	24	175	17	96	24	91	24	896	22
Yhteensä	2253	100	1011	100	408	100	387	100	4059	100

Keskimääräiset suoritukset:	Ne, joilla on suorituksia, ns. aktiiviopiskelijat	Kaikki läsnäolevat
KTM	29 ov	22 ov

HTM	30 ov	24 ov
------------	-------	-------

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.6. Yliopiston julkaisusarjojen tutkimukset 2003

Acta Wasaensia

No 110. Timo Rothovius (2003). Empirical evidence on earnings and analysts' earnings forecasts. *Business Administration* 45. Accounting and Finance. 170 s.

No 111. Ari Maunuksela (2003). Product development practices and their organisational information requirements - An explorative case study of product development management in some Finnish companies. *Industrial Management* 5. 252 s.

No 112. Timo Mantere (2003). Automatic software testing by genetic algorithms *Computer Science* 3. 151 s.

No 113. Kirsi Lähdesmäki (2003). New Public Management ja julkisen sektorin uudistaminen: Tutkimus tehokkuusperiaatteista, julkisesta yrittäjyydestä ja tulosvastuusta sekä niiden määrittelyistä valtion keskushallinnon reformeista Suomessa 1980-luvulta 2000-luvun alkuun. *Hallintotiede* 7. 275 s.

No 114. Veli Leinonen (2003). Hyvinvoinnin kokonaisvaltainen malli. Systeminen näkökulma hyvinvointiin ja sitä edistäviin toimintatapoihin taloudessa sekä hallinnossa. *Liiketaloustiede* 46. Johtaminen ja organisaatiot. 222 s.

No 115. Muhammad Rizwan Tahir (2003). Foreign direct investment behavior - An analysis of the determinants and motivations of Finnish direct manufacturing investment in Asian Countries. *Business Administration* 47. Marketing. 182 s.

No 116. Jaana Puskala (2003). Fackkommunikativ kompetens, i synnerhet textuell. Finsk- och svenskspråkiga ekonomie studerande informerar på svenska om ett företagsförvärv. *Språkvetenskap* 24. 327 s.

No 117. Yrjö Rinta-Jouppi (2003). Development of offshore wind power price competitiveness using a new logistics construct. *Industrial Management* 6. 212 s.

No 118. Anita Salmi (2003). Ylhäältä annettu todellisuus. Leaderin ja ohjelmallisen aluekehityspolitiikan jäljillä. *Aluetiede* 8. 273 s.

No 119. Ilpo Ojala (2003). Managerialismi ja oppilaitosjohtaminen. *Hallintotiede* 8. 269 s.

No 120. Matti Multimäki (2003). Standardin ISO 9001 soveltamisen menetelmä. *Tuotantotalous* 7. 238s.

No 121. Ulla-Helena Kapiala (2003). Voiko mielenterveyden häiriöitä ymmärtää ja nimetä? Psykiatria ja sen diagnoosinimikkeet. *Kielitiede* 25. 394 s.

Vaasan yliopiston julkaisuja - Tutkimuksia

No 245. Ari Salminen (2003). Hyvän hallinnon etiikka. Kolmen profession arvioita hallinto- ja johtamistyön eettisistä kysymyksistä. *Hallintotiede* 29. 68 s.

No 246. Päivi Borisov & Pirjo Laaksonen (2003). Food and me. A qualitative study of consumers' perceptions of food and eating. *Business Administration* 89. Marketing. 38 s.

No 247. Ulla Laurén (2003). Språkbadsselevers berättande. Studier i berättelsestruktur samt syntaktisk och lexikal

- kompetens i språkbadslevers muntliga och skriftliga produktion. *Språkvetenskap* 41. 175 s.
No 248. Katri Lammi (2003). Yliopistostrategioiden muotoutuminen. Tarkastelussa kolmen yliopiston yleis- ja kansainvälistymisstrategiat. *Hallintotiede* 30. 103 s.
No 249. Christer Laurén & Marianne Nordman (2003). Två sociologer och två idiolekter. *Språkvetenskap* 42. 135 s.
No 250. Seppo Hauta-aho (2003). Yrittäjän tuotteen elinkaari - Kuvaus työsuhte-yrittäjän strategisista toimenpiteistä ja tuotteen elinkaaren vaiheista. *Liiketaloustiede* 90. Johtaminen ja organisaatiot. 54 s.
No 251. Kauko Mikkonen (2003). Kuluttajakäyttäytyminen informaatioyhteiskunnassa. *Verkkoasiointit. Aluetiede* 37. 94 s.
No 252. Pirkko Vartiainen (2003). Projektilla parempaan tulevaisuuteen? Arkipaja-projektin monitahoarviointi. *Sosiaali- ja terveyshallinto* 4. 81 s.

Vaasan yliopiston julkaisuja - Selvityksiä ja raportteja

- No 98. Birgitta Romppanen (2003). Kaksisuuntaisen sanakirjan kohdekielen neljä metodologista analyysimallia. 39 s.
No 99. Johanna Ketola (2003). Suomen ja englannin lakikielen lauseiden ja virkkeiden dynamiikkaa kontrastiivis-diakronisessa tarkastelussa. 78 s.
No 100. Nina Ollila (2003). Språkbadsprojektets test och annat material 1987-2002. En deskriptiv genomgång. 177 s.
No 101. M. Siriwardana & J.A. Karunaratne (2003). Some trade liberalisation options for Sri Lanka: Looking beyond SAARC. 28 s.
No 102. Kauko Mikkonen (2003). Suupohjan rannikkoseutu 2030. Väestön ja asutusrakenteen kehitysennusteet. 40 s.
No 103. Hanna Leipämaa, Pirjo Laaksonen & Harri Luomala (2003). Elintarvikeyritysten käsitykset loppukuluttajista - Vertaileva tutkimus pk-yritysten ja suurten yritysten kesken. 66 s.
No 104. Hanna Leipämaa & Pirjo Laaksonen (2003). "Kyllä lähiruokaa voisi syödä, mutta ..." - Kvalitatiivinen tutkimus lähiruoan hyväksymisestä osaksi omaa ruokailua. 49 s.
No 105. Erkki Petäjä & Elina Varamäki (2003). Osaamisintensiiviset yrityspalvelut Etelä-Pohjanmaalla. Toimialan ja sen kehittämistarpeiden selvitys. 105 s.
No 106. Mariann Skog-Södersved, Mona Enell & Benedikt Faber (Hrsg.) (2003). Lexikon und Verstehen. Beiträge auf der 3. Tagung zur kontrastiven Lexikologie, Vaasa 4.-6.10.2002. 154 s.
No 107. Petri Helo, Tommi Tuominen & Mikko Pieskä (2003). Suuntaviivoja logististen järjestelmien ja materiaalikäsitteilyalan yritysten toimintaan. 95 s.

Vaasan yliopiston julkaisuja - Working Papers of the University of Vaasa (sähköinen julkaisusarja)

- Yury Arlinki, Seppo Hassi & Henk de Snoo (2003): Q-functions of Hermitian contractions of Krein-Ovcharenko type.
- Vladimir Derkach, Seppo Hassi & Henk de Snoo (2003): Singular perturbations as range perturbations in a Pontryagin space.

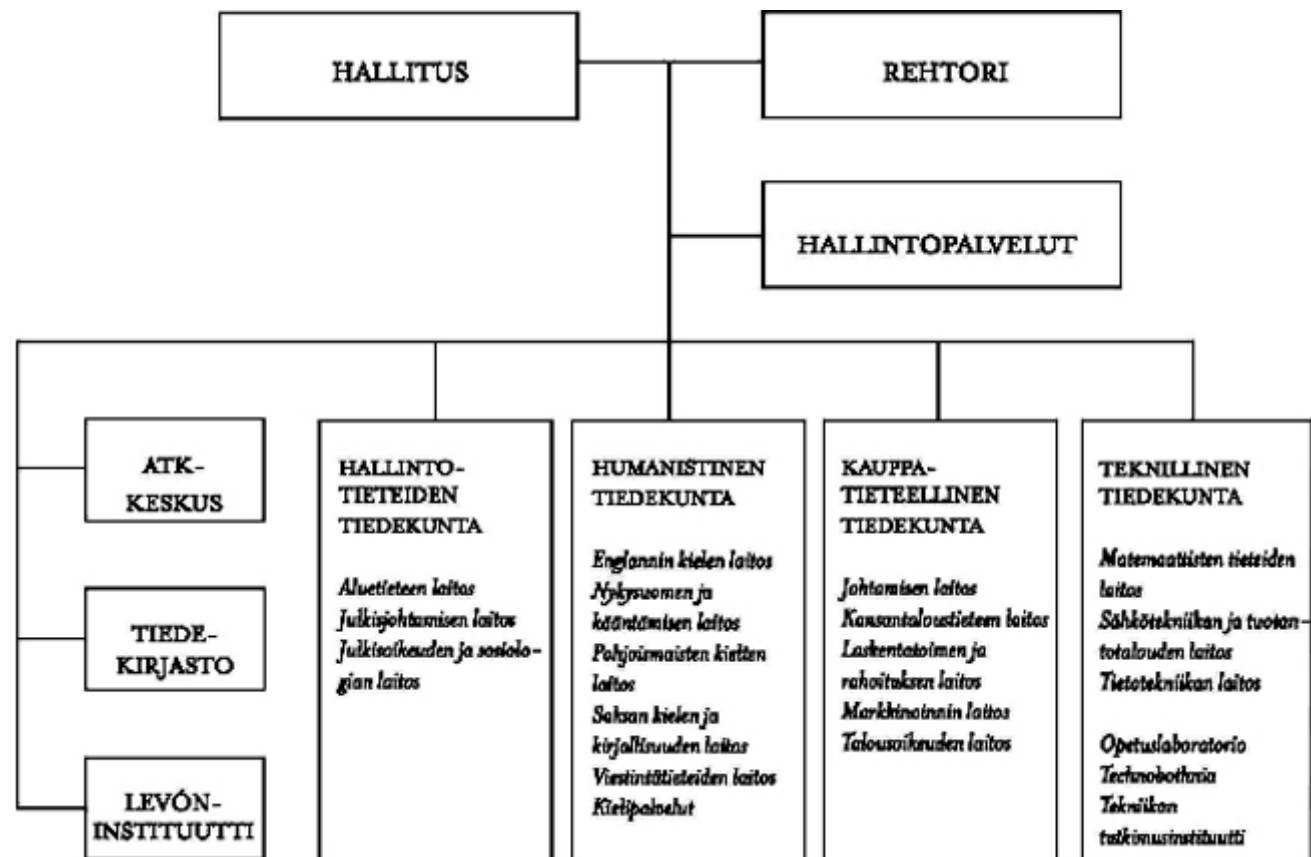
Lisätietoja www-sivuilta, osoitteesta <http://lipas.uwasa.fi/julkaisu>.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.7. Yliopiston organisaatio 31.12.2003

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

2.8. Yliopiston johto ja hallitus 31.12.2003

Rehtori

Matti Jakobsson

Vararehtorit

Jukka Vesalainen (tutkimus ja jatkokoulutus; 1. vararehtori)

Merja Koskela (opetus ja koulutus; 2. vararehtori)

Hallintojohtaja

Eila Rekilä

Hallitus

rehtori Matti Jakobsson, puheenjohtaja

vararehtori Jukka Vesalainen

vararehtori Merja Koskela

dekaani Jaakko Husa, hallintotieteiden tiedekunta

dekaani Antero Niemikorpi, humanistinen tiedekunta

dekaani Martti Laaksonen, kauppatieteellinen tiedekunta

dekaani Ilkka Virtanen, teknillinen tiedekunta

tutkija Maria Järnlström

henkilöstösihteeri Taina Lifflander

tiedottaja Toni Mäki

lehtori Aila Pesonen

opiskelija Lauri Järvinen

opiskelija Susanna Kemppainen

opiskelija Jani Peräsarka

opiskelija Mari Tiainen

kaupunginjohtaja Jorma Rasinmäki, Kauhajoki

DI Lauri Ruotsalainen, ABB

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

3. TULOSANALYYSI VUODESTA 2003

Yliopisto on yhdessä opetusministeriön kanssa sopinut tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2001-2003. Seuraavassa tarkastellaan näiden tavoitteiden sekä yliopistolaitokselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista Vaasan yliopiston osalta. Analyysi on rakennettu yliopiston tasapainoisen onnistumisen strategian pohjalta.

3.1. Vaasan yliopiston tehtävä

Yliopistoa kehitetään talouteen, hallintoon, kieliin ja kulttuurin suuntautuvana yliopistona. Tutkimuksen ja koulutuksen vahvuusalueita ovat rahoitus ja johdon laskentatoimi, monikielisyys, viestintä, johtajuus ja yrittäjyys sekä vertaileva hallinto.

Yliopistolla on vahvat alueelliset, valtakunnalliset ja pohjoismaiset yhteydet osana laajempia kansainvälisiä yhteyksiä.

Yliopiston tiedeperusta

Vaasan yliopiston tiedeperusta on kauppa- ja taloustieteet, humanistiset tieteet, yhteiskuntatieteet ja teknilliset tieteet. Vaasan yliopistolla on vuonna 2002 tehdyn päätöksen mukaisesti itsenäinen teknillistieteellisten tutkintojen myöntöoikeus 1.8.2004 lukien.

Yliopiston koulutus- ja tutkimusalarakenne sekä tiedekuntien profiloituminen on huomioitu toiminnan organisaatorakenteessa. Humanistisen alan opetuksen ja tutkimuksen keskeiset alat ovat monikielisyys, ammattikielinen viestintä ja modernit mediat. Kauppätieteellisen alan vahvuutena on monipuolinen ja kattava kauppa- ja taloustieteellinen tutkimus ja opetus. Teknillinen ala profiloituu tietotekniikan sekä sähkö- ja energiatekniikan tutkimukseen ja opetukseen. Yhteiskuntatieteellisen alan vahvuudet ovat vertaileva hallinnon tutkimus ja opetus.

Yliopiston ja ympäristön yhteistyön kehittäminen

Vaasan yliopisto on visionsa mukaisesti jatkanut alueellisen yhteistyön kehittämistä entistä vahvemmin. Yliopisto on pyrkinyt olemaan aktiivinen vaikuttaja ja yhteistyökumppani Pohjanmaan maakuntien opetus- ja tutkimustoiminnassa ja verkostoitumisessa. Yliopisto on mukana sekä Seinäjoen että Kokkolan yliopistokeskusyhteistyössä.

Vaasan yliopisto koordinoi alueellisen verkkokirjasto Sukkulan toimintaa Pohjanmaan kolmen maakunnan alueella ja osallistuu aktiivisesti sen sisällön ja teknisten ratkaisujen kehittämiseen. Vuonna 2001 valmistunut Vaasan tiedekirjasto ja oppimiskeskus, jotka ovat kolmen yliopiston yhteinen yksikkö, palvelevat laaja-alaisesti vaasalaista tiedeyhteisöä.

Vaasalaiset korkeakouluyksiköt ovat tiivistäneet yhteistyötä perustamalla Vaasan korkeakoulukonsortion. Konsortiossa

ovat mukana Vaasan yliopisto, Åbo Akademi i Vasa, Svenska handelshögskolan i Vasa, Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan koulutus Vaasassa, Taideteollisen korkeakoulun Länsi-Suomen muotoilukeskus MUOVA, Vaasan ammattikorkeakoulu - Vasa yrkeshögskolan ja Svenska yrkeshögskolan. Konsortio on laatinut yhteisen kehittämisstrategian ja koulutuksen tarjonnan monipuolistamiseksi on sovittu paikallisesta joustavasta opinto-oikeudesta.

Konsortion kehittämisstrategiaan sisältyy useita yhteistyön kehittämistoimenpiteitä, kuten kirjastoyhteistyö, opetusyhteistyö niin perus- kuin myös täydennyskoulutuksessa ja Vaasa Science Park -tiede- ja innovaatiokampuksen kehittäminen yhteistyössä Vaasan kaupungin kanssa. Strategian tavoitteita ovat myös markkinointiyhteistyön kehittäminen, kansainvälisyyden lisääminen sekä tutkimuksen ja sen rahoituksen vahvistaminen.

Yliopisto ja vaasalaiset ammattikorkeakoulut ovat perustaneet teknillisen alan yhteisen kehittämistyöryhmän, jonka tehtävänä on suunnitella yhteistä opetusta, valmistautua tehokkaaseen resurssien yhteiskäyttöön sekä koordinoita yhteisten laboratoriotilojen käyttöä.

Yliopiston asiantuntemusta on käytetty alueellisten ohjelmien ja Vaasan kaupungin kehittämisohjelmien ja -strategioiden suunnittelussa ja toteuttamisessa, mm. Vaasa Action Plan 2010:n työryhmävalmistelussa, Vaasanseudun aluekeskusohjelmassa sekä maakuntasuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa.

Yliopisto on mukana Länsi-Suomen osaamiskeskuksen Energiatekniikan ja -talouden osaamiskeskusohjelman toiminnassa, jossa keskeisenä yhteistyötahona on Teknologiakeskus Merinova. Yliopisto on saanut virkalahjoitusten lisäksi Vaasan talousalueelta lahjoituksia tekniikan alan laitehankintoihin ja tutkimustoiminnan kehittämiseen. VTT:n tutkimusyksikön toiminnan vakiintuminen ja monipuolistuminen Palosaaren kampusalueella vahvistaa merkittävästi tekniikan alan tutkimusyhteistyötä.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä on maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella myöntänyt yliopistolle viiden vuoden osarahoituksen professuuriin, jonka tutkimus- ja opetusalanana on maaseutupolitiikka ja maaseudun strateginen kehittäminen. Professoreuri on perustettu 1.1.2003 lukien.

Yliopisto on vuodesta 1997 lähtien harjoittanut yhteistyötä alueen lukioiden kanssa. Informaatiotoimintaa lukioiden suuntaan on selvästi lisätty. Yhteistyö käynnistyi vaasalaisten lukioiden kanssa matemaattisissa tieteissä ja on sittemmin laajentunut käsittämään myös aluetieteen ja tietotekniikan opintoja. Lukioyhteistyössä ovat nykyään mukana eräät Vaasan ympäristökunnat.

Vaasan yliopiston vuonna 1998 perustamalla Seinäjoen sivutoimipisteellä on ollut huomattava vaikutus yliopiston toiminnan tehostumiseen Etelä-Pohjanmaalla. Useilla jo toteutuneilla ja käynnissä olevilla hankkeilla on vahvistettu Etelä-Pohjanmaahan kohdistuvaa ja aluetta kehittävää tutkimustoimintaa yliopiston osaamisalueisiin perustuen. Yhteistyö Seinäjoella toimivien muiden yliopistojen kanssa on tiivistynyt entisestään yliopistokeskuksen toiminnan kehittämiseksi.

Vaasan yliopisto on mukana yhtenä sopimusosapuolena ohjelmakaudelle 2000-2006 suunnitellussa Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkostoa koskevassa ohjelmassa. Hankkeessa on perustettu tutkimusprofessoreja Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueelle tavoitteena nostaa maakunnan osaamistasoa neljällä maakunnalle tärkeällä painopistealalla: elintarvikeala, liiketoimintaosaaminen, yleinen hyvinvointi ja alueellinen kehittäminen sekä taitoteknologia. Vaasan yliopistoon on perustettu konseptijohtamisen, kuluttajakäyttäytymisen, yrittäjyyden ja logistiikan tutkimusprofessorit. Osana Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistys ry:n ja yliopiston yhteistyössä käynnistämää Alumiinitekniikan innovaatiohanketta perustettiin vuonna 2003 5-vuotiskaudeksi materiaalitekniikan professuuri.

Yliopisto on ollut aktiivinen myös Keski-Pohjanmaan, Suupohjan ja Pietarsaaren suuntaan. Yhteistyösopimuksia on vuonna 2002 solmittu toisaalta Jyväskylän yliopiston kanssa Chydenius-instituutin toiminnasta ja toisaalta

kolmikantasopimuksena Jyväskylän yliopiston ja Oulun yliopiston kanssa. Yhteistyö jatkuu Kokkolan yliopistokeskustoiminnan puitteissa. Yhteistyöohjelman mukaisesti Vaasan yliopisto on mukana avoimen väylän kehittämistyössä, virtuaalikorkeakoulun kehittämisessä, maisterihautomoyhteistyössä, kauppatieteen koulutuksen kehittämisessä, opettajien pedagogisten opintojen kehittämisessä, maaseutuopintojen kehittämisessä sekä tutkijakoulun ja alueellisen tutkimusohjelman kehittämisessä.

Vaasan yliopisto on ollut perinteisesti aktiivinen toimija Merenkurkun alueen Kvarken -yhteistyössä. Yliopisto on mukana laajassa UniZon -hankkeessa, jossa ovat mukana vaasalaiset yliopisto- ja ammattikorkeakouluyksiköt sekä yliopistoja Ruotsin puolelta. EU-rahoitteen UniZon-hankkeen tavoitteena on edistää yliopistojen yhteistoimintaa Merenkurkun alueella.

Vaasan yliopisto on mukana seuraavissa verkostoyliopistoissa: viestintätieteiden, Venäjän ja Itä-Euroopan, Itä- ja Kaakkois-Aasian, tulevaisuuden tutkimuksen ja matkailualan verkostoyliopistossa sekä Suomen virtuaaliyliopistokonsortiossa.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

3.2. Toiminnan arviointi

Vaasan yliopisto on ollut aktiivinen arviointitoiminnan kehittämisessä. Yliopiston kokonaisarviointi toteutettiin vuosina 1994-1995, jolloin kansainvälinen arviointiryhmä antoi kehittämissuosituksensa yliopistolle. Vaasan yliopisto toteutti korkeakoulujen arviointineuvoston tukemana kokonaisarvioinnin seurannan (follow up) 1999-2000. Seuranta-arvioinnin tavoitteina oli itsearvioida edellisen kokonaisarvioinnin jälkeen tapahtunut kehitys ulkopuolisen asiantuntijaryhmän esittämällä keskeisillä kehittämisalueilla, palautteen saaminen itsearviointista ulkopuoliselta asiantuntijaryhmältä, valmentautuminen tulevaisuuteen tunnistaen yliopiston erityispiirteet, kehittämiskohteet ja mahdolliset käyttämättömät voimavarat ja pysyvän laatutyön ja laadunvarmistusjärjestelmän kehittäminen.

Seuranta-arviointi keskittyi ensimmäisen kokonaisarvioinnin asiantuntijaryhmän kehittämissuosituksiin, jotka koskivat yliopiston visio- ja strategiatyötä, johtamista, ulkopuolista rahoitusta, kansainvälistymistä sekä opetuksen ja oppimisen kehittämistä.

Asiantuntijaryhmän mukaan yliopisto on edennyt joiltain osin erinomaisesti. Erityisesti opetuksen ja oppimisen sekä kansainvälistymisen osalta yliopisto sai kiitosta. Haasteeksi nähtiin voimakkaasti kasvaneen ja kasvavan ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen, visio- ja strategiatyöskentelyn edelleen terävöittäminen sekä lahjakkaan henkilöstön rekrytointi. Yliopisto nähtiin vahvasti alueellisena vaikuttajana ja yhteistyötä alueen kanssa pidettiin tärkeänä kehittämissuuntana jatkossakin.

Kokonaisarvioinnin palautteen mukaisesti yliopisto on käynnistänyt järjestelmällisen laatutyön. Arvioinnin tulokset yliopistossa näkyvät laaja-alaisena laatu- ja strategiatyön kehittämisenä. Yliopiston hallitus on hyväksynyt laatutyön lähtökohdat ja keskeiset periaatteet, joiden pohjalta on laadittu yliopiston laatuohjelma. Laatutyö on osa normaalia yliopiston toiminnan kehittämistä ja sillä pyritään yliopiston hyvään sisäiseen toimivuuteen ja ulkoiseen vaikuttavuuteen. Ohjelma sisältää laatupolitiikan lisäksi toimenpideohjelman eri osa-alueilla, joita ovat laatuohjelma, tutkimus, opetus ja oppiminen, yhteiskuntaan suuntautuva toiminta ja vaikuttaminen sekä sisäisten palvelujen ja oman toiminnan kehittäminen. Ohjelmassa on sovittu osa-alueittain toimenpiteet, vastuutahot sekä toimijat.

Yliopisto on vuoden 2002 alusta alkaen toteuttanut uuden hallintorakenteen. Uusina toimintamuotoina aloittavat suunnittelua, arviointia ja kehittämistä tukevat tutkimus- ja koulutustoimikunnat. Yliopiston sidosryhmiä edustavat kaksi jäsentä valittiin yliopiston hallitukseen vuoden 2002 alusta alkaen. Vuonna 2003 yliopisto siirtyi kahden vararehtorin järjestelmään, jolloin vararehtoreiden vastuulle jakaantuivat mm. koulutus- ja tutkimustoimikunnat. Johtoryhmätyöskentely niin yliopisto- kuin tiedekuntatasolla on ollut aktiivista.

Yliopisto on kehittänyt strategiatyötään tavoitteena tasapainoisen onnistumisen strategia BSC-mallin pohjalta. Strategiaan liittyvät osastrategiat on hyväksytty hallituksessa siten, että asiaa on valmisteltu yhteistyössä yliopiston

johdon ja laitosjohdon kanssa. Strategiatyötä on kuvattu tarkemmin luvussa kolme.

Yliopiston ulkopuolisen rahoituksen kehittäminen oli yksi seuranta-arvioinnin loppuraportin kehittämistavoitteista. Tekniikan koulutuksen ja tutkimuksen kehittäminen on ollut pääasiassa ulkopuolisen rahoituksen varassa. Kaikkien alojen tutkimuksen rahoituksen monipuolistaminen on yliopiston kehittämishaaste.

Yliopiston tulee vahvemmin päästä mukaan laadulla kilpaillun tutkimusrahoituksen piiriin. Mm. Tekesin rahoittamiin hankkeisiin on yliopisto tehnyt vuonna 2003 päänavauksen. Yliopisto on resursoinut tutkimusta avustavaa toimintaa sekä perustanut tutkimusasiamiehen tehtävän avustamaan erityisesti EU-rahoitteisen toiminnan kehittämistä.

Kauppätieteellinen ala on ollut mukana valtakunnallisessa kauppätieteiden ja liiketalouden korkeakoulutuksen arviointiprojektissa. Syksyllä 2002 toteutetussa itsearviointiosuudessa yliopisto on arvioinut liiketoimintaosaamisen opetusta ja opetuksen kytkeytymistä liiketoimintaosaamisen tutkimusalueisiin. Itsearviointiraportti kuvaa ja analysoi osaamisen tieteellistä perustaa, koulutusperiaatteita ja opetusmenetelmiä. Arvioinnin kokonaisraportti julkaistiin maaliskuussa 2003. Raportissa annetussa palautteessa pidettiin hyvänä yliopiston kauppätieteellisen alan strategiatyöskentelyä. Haasteena on näkemystasaisen prosessiajattelun vieminen monipuolisesti käytäntöön opetuksen, tutkimuksen ja yritys yhteistyön organisoinnissa. Kauppätieteessä on lisäksi meneillään opetuksen kuormittavuutta selvittävä arviointiprojekti, joka on osa tutkinnonuudistukseen liittyvää strategiatyötä. Kauppätieteellinen ala tulee hyödyntämään itsearviointia ja arvioinnin palautetta opetuksen ja muun toiminnan kehittämisessä.

Tutkintorakenteen muutokset ja valtakunnallinen opiskelijavalintojen arviointi huomioidaan eri alojen opiskelijavalintaa kehitettäessä. Uudentyyppisiä opetusmuotoja kehitetään edelleenkin painottamalla mm. itseohjautuvuutta ja ongelmakeskeisyyttä oppimisessa. Tutkintokoulutuksessa pyritään vastaamaan yhteiskunta- ja työelämän tarpeisiin. Pääaineopetusta ja koulutusohjelmia kehitetään mm. työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviksi. Haasteena on opiskelijoiden työssäkäymisen ja opiskelun nykyistä parempi yhteensovittaminen.

Opetuksen arviointi on jatkuva prosessi. Opetuksen latuun ja kehittämiseen on määrätietoisesti panostettu kaikilla laitoksilla. Opintojaksokohtaisen arvioinnin ohella järjestetään opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan välillä arviointi- ja kehittämiskeskusteluja opetuksesta ja tutkintokoulutuksen kehittämisestä. Merkittävänä tunnustuksena opetuksen kehittämistyöstä ja siten jatkona aikaisemmille valtakunnallisille opetuspalkinnoille kauppätieteellisen tiedekunnan johtamisen laitos nimettiin yliopistokoulutuksen laatuyskiköksi 2004-2006.

Korkeakoulujen arviointineuvosto toteutti vuoden 2002-2003 aikana kolmannen kerran aikuiskoulutuksen laatuylipistojen arvioinnin. Arviointiryhmän yksimielisen kannan mukaan Vaasan yliopisto oli yksi niistä viidestä yliopistosta, joiden aikuiskoulutus on korkealaatuista. Vaasan yliopisto on aikuiskoulutuksen laatuyskikkö vuosina 2004-2006.

Yliopiston oman toiminnan arvioinnin lisäksi yliopistossa on laajasti arviointityöhön liittyvää osaamista. Yliopistossa, erityisesti yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa ja Levón-instituutissa tehty arviointitutkimus on arvostettua ja yksiköt ovatkin mukana useissa arviointitutkimusprojekteissa. Merkittävää on kansainvälisesti rahoitetun arviointitutkimuksen läpilyönti Levón-instituutissa. Vuonna 2003 yliopisto sai opetusministeriöltä rahoituksen Vaasan yliopiston, Lapin yliopiston ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston yhteiseen hankkeeseen 'Yliopistojen opetuksen kehittämistoiminnan benchmark-arviointi'.

Yliopiston henkilökunnan arviointiosaamista on hyödynnetty useissa kansallisissa arviointiprojekteissa. Esim. Itä-Suomen yliopistojen ja Turun yliopiston arviointihankkeissa sekä ammattikorkeakoulujen laatuyskikköarvioinneissa on ollut mukana yliopiston professoreita.

Kestävä kehitys Vaasan yliopistossa

Vaasassa opiskellaan ja työskennellään merellisellä, kaupungin ydinkeskustan tuntumassa Palosaarella sijaitsevalla kampuksella, missä yhdistyvät rantapuisto, moderni arkkitehtuuri ja peruskorjattu tehdasmiljöö. Palosaaren tiede- ja innovaatiokampus muodostaa Vaasan monipuolisen osaamiskeskittymän ytimen. Kampuksella pyritään toteuttamaan ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävän kehityksen periaatteita yliopiston eri toiminnoissa. Yliopistoalue halutaan yliopistolaisten keskuudessa nähdä ekokampuksena.

Näkyviä osoittimia ekokampukselle ovat mm. vuonna 1997 valmistunut Vaasan yliopiston oma Agenda 21, vuonna 1999 valmistunut opiskelijoille ja henkilökunnalle jaettava ympäristöopas ja erilaiset kampuksella järjestetyt

ympäristötempaukset. Opiskelijoille yliopisto tarjoaa 15-27 opintoviikon laajuista ympäristöalan opintokokonaisuutta, joka voidaan liittää tutkintoon sivuaineena.

Yliopiston ympäristöohjelman mukaisesti on asteittain toteutettu seuraavia toimenpiteitä: paperin keräysjärjestelmää on kehitetty yhtenäiseksi, selkeäksi ja kattavaksi; tiedotuksen painopiste on sähköisessä viestinnässä; yliopistossa opastetaan jatkuvasti koneiden ja laitteiden oikeaoppiseen käyttöön; jätehuollon vastuuhenkilöt on määritelty. Ympäristöopas sisältää ohjeita paperin säästämiseksi, jätteiden kierrättämisestä, tulostamisesta ja kopiokoneiden sekä tietokoneiden käytöstä. Henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteisillä puiden ja kukkasipulien istutustalkoilla on vuosittain kiinnitetty huomiota kestävän kehityksen periaatteeseen kampuksella.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

3.3. Tutkimus ja jatkokoulutus

Tohtorin tutkintojen tavoite sopimuskaudella on vuosittain keskimäärin 16, jakaantuen aloittain seuraavasti: humanistinen 3, yhteiskuntatieteellinen 2 ja kauppatieteellinen 11.

Vuonna 2003 yliopistossa suoritettiin 15 tohtorin tutkintoa. Taulukossa 1 on kuvattu jatkotutkintojen toteutuma koulutusaloittain kolmen vuoden ajalta.

Taulukko: Jatkotutkintojen suorittaminen 2001-2003.

Vuosi	Hum. ala			Kauppat. ala			Yhteisk. ala			Yhteensä		
	Lis. tot.	Tri. tav.	Tri. tot.	Lis. tot.	Tri. tav.	Tri. tot.	Lis. tot.	Tri. tav.	Tri. tot.	Lis. tot.	Tri. tav.	Tri. tot.
2001	3	3	3	6	11	8	1	2	-	10	16	11
2002	4	3	4	9	11	8	3	2	2	16	16	14
2003	-	3	2	2	11	10	2	2	3	4	16	15

Tohtoritutkintojen määrä on vakaassa kasvussa. Naisten osuus vuoden 2003 tohtorin tutkinnoista oli 5/15. Vahva osuus jatko-opiskelijoista on työnsä ohessa opiskelevia. Yliopisto on mukana alojensa valtakunnallisissa tutkijakouluissa.

Ohjausprosesseja on tarkennettu ohjauksen tieteellisen tason ja opiskelijoiden oikeusturvan varmistamiseksi. Vuoden 2003 aikana tehtiin suunnitelma yliopiston tohtorifoorumin käynnistämiseksi. Toiminta alkaa vuoden 2004 tammikuussa. Aluksi kartoitettiin yliopiston koko jatko-opiskelijajoukon opintojen vaihe, mahdollisuudet opiskella ja toiveet opintojen kehittämiseksi. Foorumin tavoitteena on lisätä jatko-opiskelijoiden valmiuksia tieteelliseen työskentelyyn ja edistää yliopiston jatkokoulutusta. Foorumissa järjestetään yleistieteellisiä luentoja ja menetelmäopintoja, opastetaan tieteelliseen kirjoittamiseen ja kansainvälisen tiedeyhteisön toimintaan sekä tarjotaan foorumi tieteelliselle keskustelulle.

Vaasan yliopiston perustutkimus tehdään kokonaisuudessaan tiedekunnissa, soveltavasta tutkimuksesta sen sijaan varsin suuri osa myös Levón -instituutissa. Yliopiston visiossa korostuu monitieteisyys. Monitieteisyyden ohella laatu, kansainvälisyys ja innovatiivisuus ovat yliopiston strategiassa tutkimusta kuvaavia tavoitteita.

Monitieteisyyttä on tavoiteltu osallistumalla kansallisiin ja kansainvälisiin tutkimusohjelmiin. Aiempaa suuremmassa määrin on tutkimuksessa ryhdytty toteuttamaan tutkimusyhteistyötä niin kansallisten kuin kansainvälisten tutkimusyhteisöjen kanssa, erityisesti hallintotieteissä ja kauppatieteissä. Hallintotieteistä voidaan mainita esimerkkinä pitkäkestoinen, laaja yhteistyöhanke KuntaSuomi 2004 -projekti. Teknisten tieteiden osalta esimerkkinä tästä

mainittakoon riskien fysiikkaan liittyvä kansainvälinen tutkimusyhteistyöprojekti, joka toteutetaan eurooppalaisia, monikansallisia ja tieteidenvälisiä tutkimusverkostoja rahoittavana COST-hankkeena.

Tieteellinen julkaisutoiminta 2001-2003

Kansainvälistä julkaisemista on tukenut aktiivinen osallistuminen kansainvälisiin seminaareihin sekä tutkijoiden ja tutkijaryhmien yhteydet kansainvälisiin tiedeyhteisöihin. Kansainvälisen tutkimusyhteistyön edistämiseksi on vuonna 2003 Evald ja Hilda Nissi -säätiön varoilla yhdessä Svenska handelshögskolanin Vaasan yksikön kanssa käynnistetty säännöllinen ulkomaisten tutkijoiden kutsuminen yliopistoon. Yliopisto on myös perusrahoituksellaan perustanut vaihtuva-alaisen tutkimusprofessorin tehtävän tutkimustoiminnan tukemiseksi. Lisäksi yliopistossa järjestettiin syksyllä 2003 mittava tutkijoiden ja yliopiston muun henkilöstön kansainvälisen liikkuvuuden mahdollisuuksia käsittelevä seminaari, jossa oli asiantuntijoita mm. Suomen Akatemiasta.

Taulukko: Tieteellinen julkaisutoiminta 2001-2003.

Koulutusala	Vuosi	Julkaisut yhteensä	Julkaisut per prof.	Julkaisut Suomessa	Julkaisut ulkomailla
Humanistinen ala	2001	69	7,7	45	24
	2002	82	9,1	54	25
	2003	62	6,9	49	13
Yhteiskuntatieteellinen ala	2001	29	4,8	23	6
	2002	17	2,8	9	8
	2003	28	4,0	16	12
Kauppätieteellinen ala	2001	96	3,7	43	54
	2002	117	4,9	33	84
	2003	133	5,5	24	109
Tekniikan ala	2001	36	7,2	7	29
	2002	25	5,0	5	20
	2003	48	12,0	5	43
Yhteensä	2001	230	5,0	118	113
	2002	241	5,5	101	137
	2003	271	6,2	94	177

Vaasan yliopistossa on panostettu voimallisesti EU:n tutkimuksen 6. puiteohjelmaan osallistumiseen. Tämä on konkretisoitunut koulutustilaisuuksien järjestämisenä aiheesta, aktiivisen tiedottamisena ja entistä runsaslukuisempina hanke-ehdotusten valmisteluna. Vuonna 2003 yliopisto osallistui joko koordinaattorina tai partnerina noin kymmeneen EU:n tutkimuksen 6. puiteohjelman suunnattuun hanke-ehdotukseen.

Yliopiston professorit ovat toimineet runsaasti asiantuntijoina muiden yliopistojen virantäytöissä ja muissa tieteellisissä asiantuntijatehtävissä. Eräät professorit osallistuvat hyvin laajasti erilaisiin toiminnan arviointiin liittyviin ja konsultatiivisiin asiantuntijatehtäviin. Tällaisen ja tutkimuksen perusaktiviteettia, julkaisuja koskevien tietojen keräämiseksi yliopistolla on tukimusta käsittelevä asiantuntijatietokanta. Yliopiston tutkijat ovat osallistuneet julkiseen keskusteluun tutkimusalueisiinsa liittyen ja yliopistossa tehtävää tutkimusta on popularisoitu muun muassa suurelle yleisölle suunnatuin ja avoimen yliopiston järjestämin "Löytyykö viisastenkiviä" luentosarjoin. Syksyllä 2003

yliopistolla järjestettiin myös "Tieteen poikkitaiteellinen yö" - värikäs tapahtuma, joka sai osakseen runsaasti huomiota alueen väestön keskuudessa ja toi yliopistolla tehtävää tutkimusta tutuksi kaupunkilaisille.

Vaasan yliopiston tutkimustoiminta perustuu omien vahvuuksien kehittämiseen sekä monipuoliseen alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen verkottumiseen. Viime vuosina yliopiston tutkimustoiminta on profiloitunut erityisen merkittävästi alueellisella tasolla. Tästä on osoituksena muun muassa se, että yliopiston osaaminen on tuotu entistä joustavammin saataville alueen toimijoiden käyttöön ympäristöä palvelevan, soveltavan tutkimuksen välinein. Yliopiston professorit ja tutkijat osallistuvat aktiivisesti ympäröivien maakuntien alue- ja osaamiskeskusohjelmien sekä muiden kehittämissuunnitelmien laadintaan ja he tuovat siten oman asiantuntemuksena alueen innovaatiojärjestelmän käyttöön. Vaasan yliopiston tutkimus- ja kehitystoiminta tukee siten voimallisesti yliopistoille asetettua niin sanottua kolmatta tehtävää.

Vuonna 2003 Vaasan yliopisto ja erityisesti yliopiston teknillinen tiedekunta onnistui erinomaisella tavalla Teknologian kehittämiskeskus Tekes:in rahoittamien hankkeiden rakentamisessa. Yliopistossa on parhaillaan käynnissä puolenkymmentä Tekes -rahoitteista hanketta, joista osassa yliopisto on projektin vastuullinen johtaja ja osassa tutkimuspartneri. Menestyminen Tekes -rahoituksen hankkimisessa on merkittävä osoitus Vaasan yliopiston teknisten tieteiden vahvistumisesta ja teknillisten ainelaitosten aktiivisesta panoksesta korkeatasoisten tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden toteuttamiseen suomalaisen teknologian alalla.

Vaasan yliopistossa edistetään Suomen Akatemian tutkimusohjelmiin osallistumista. Kuluneina vuosina erityisesti kauppatieteet ovat menestyneet johtamistutkimuksen sektorilla Suomen Akatemian tutkimusohjelmissä. Uusi tärkeä hankeavaus Suomen Akatemian tutkimusohjelmiin on Vaasan yliopiston johtama mittava tutkimushanke tietoliikennetekniikan alalla. Hanke toteutetaan yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kanssa.

Tutkimuksen vahvuudet

Hallintotieteellinen tutkimus keskittyy perustutkimukseen mutta käsittelee myös ajankohtaisia yhteiskuntapoliittisia aiheita. Tutkimuksen painoaloja ovat julkisen johtamisen, hallinnon juridiikan, hyvinvointipalveluiden ja aluetalouden tutkimus. Hallintotieteiden merkitys on kansainvälisen kehityksen myötä kasvamassa, mihin Vaasan yliopiston harjoittama vertailevaan tutkimusotteeseen perustuva tutkimus on hyvin vastannut. Tiedekunnan tieteenaloista hallintotiede profiloituu sisällöllisesti julkisjohtamisen ja kansainvälisen hallinnon kysymyksiin. Yksi hallintotieteelle tyypillinen tutkimusalue on ollut julkisen ja yksityisen sektorin suhteiden tutkiminen. Julkisoikeuden tutkimuksessa painottuvat vertailevat valtiosääntö- ja hallinto-oikeuden analyysit. Sosiaali- ja terveyshallinto keskittyy mm. hyvinvointipalvelujen organisoimiseen ja arvioimiseen kysymyksiin. Aluetieteen tutkimuksen kohteena ovat aluetalouden rakenteet ja toiminta. Tutkimus on hyvin kiinni yhteiskunnassa ja sen alueissa. Tiedekunnassa on myös sosiologista tutkimusta. Tiedekunnan laitoksilla on useita ulkopuolisen rahoituksen tutkimusprojekteja.

Humanistisissa tieteissä kielitieteiden tutkimuksen vahvuuksia on niiden luonnollinen kansainvälisyys. Kielentutkimuksen painoaloja ovat kielitieteen ja erikoisalojen tutkimusta yhdistävä luonteeltaan monitieteinen ammattikielisen viestinnän tutkimus, kielten sekä erityisesti kotimaisten kielten kääntäminen ja tulkkaus, kielten kontrastointi, kielikylpyyn liittyvä tutkimus, käännöstutkimus, kulttuurintutkimus ja kulttuurien välinen viestintä sekä vieraan kielen tekstin ymmärtäminen. Kielikylpytutkimus on saanut laajaa kansainvälistä huomiota ja tutkimuksen pohjalta on kehitetty kielikylpymalli, jota sovelletaan useassa maassa. Kielikylpytutkimus on hyvin monitieteistä kytkeytyen aina ainakin pedagogiikkaan, didaktiikkaan ja kasvatukseen, usein myös sosiologiaan ja psykologiaan. Viestintätieteellinen tutkimus on alaltaan monipuolista sisältäen erikoisalaviestintää, multimediaaviestintää sekä joukkoviestintä- ja mediateoriaa. Viestintätieteiden tutkimuksesta suurin osa on perustutkimusta.

Kauppatieteellinen tutkimusperinne on hyvin monialainen, eikä se rajaudu yksinomaan liiketaloustieteellisiin kysymyksiin ja kuvaavaa tutkimuksessa on sen ongelmakeskeisyys. Johtamistutkimuksen ydinasiamisalueita ovat johtajuus, yrittäjäyys ja kansainvälinen johtajuus. Laskentatoimen ja rahoituksen tutkimus suuntautuu yritysten

rahoituksen ja rahoitusmarkkinoiden tutkimukseen, yritysten tilinpäätöksiä koskevaan ja johdon laskentatoimen tutkimukseen. Markkinoinnin tutkimuksen keskeisiä alueita ovat kuluttajakäyttäytyminen, toimialojen dynamiikka, tuotekonseptointi ja innovointi, pk-yritysten kansainvälistyminen, ulkomainen investointi- ja divestointikäyttäytyminen sekä kansainvälinen verkostoituminen ja hankintatoimi. Talousoikeuden tutkimuksen vahvuusalueina ovat ulkomaankauppaoikeus, erityisesti Idänkaupan juridiikka sekä ICT-oikeus. Vaikka suuri osa tutkimuksesta on perustutkimusta, hyvin monet kauppatieteellisen alan tutkimukset sisältävät yhteisyyttä yritys-elämän ja muiden sidosryhmien kanssa. Tutkimustoiminnan ongelmalähtöisyys vaihtelee tutkimushankkeesta toiseen. Erityisesti EPANET - professuureihin liittyvässä tutkimuksessa tulosten käytännön hyödyntäminen on keskeistä. Tiedekunnassa harjoitetaan myös palvelututkimusta energiamarkkinoinnin alueella (EMG).

Teknillisissä tieteissä sekä tutkimus että opetus profiloituvat alueen elinkeino- ja teollisuusrakenteen mukaisesti. Vaasa on sähkö- ja energiateknisen teollisuuden tärkein ja suurin keskittymä Suomessa. Alan johtavien, kansainvälisille markkinoille suuntautuvien yritysten ja niihin tukeutuvan Länsi-Suomen osaamiskeskuksen perusteella Vaasalla on Suomen osaamiskeskusstrategiassa johtava ja koordinoiva rooli energiatekniikassa.

Yliopiston sähkötekniikan tutkimus profiloituu erityisesti sähköenergian tuotannon, jakelun ja käytön tekniikkaan. Tutkimukselle on ominaista yhteistyö Pohjanmaan maakuntien alueella sijaitsevien sähkötekniikan alan tutkimusta, tuotekehitystä tai tuotannollista toimintaa omaavien yritysten kanssa. Tietojenkäsittelytieteiden painoalat kuuluvat kaikki ns. älykkäiden sovellutusten ja palveluiden tutkimiseen ja kehittämiseen. Erityisaloja ovat mm. tiedon mallintaminen, tietoverkot ja radioresurssien hallinta. Tutkimus nivoutuu kiinteästi myös opetukseen, oppiaineessa tehdään mm. tietojenkäsittelytieteiden opetukseen ja opiskeluun liittyvää tutkimusta. Tuotantoautomaation tutkimuksessa keskitytään optimointiin ja signaalien käsittelyyn ja oppiaine osallistuu useampaan monipartneriseen ja monivuotiseen kansainväliseen tutkimusohjelmaan. Tuotantotalouden keskeiset osaamisalueet ovat laatu- ja teknologiajohtaminen, tuotannonohjaus ja logistiikka sekä tuotannon ympäristövaikutusten hallinta. Fysiikassa tutkimus keskittyy puolijohteiden ja suprajohdeiden perustutkimukseen. Matemaattisissa tieteissä tutkimustoiminta keskittyy sekä matematiikan että tilastotieteen perustutkimukseen ja näiden sovellusaloille, etenkin taloudellisten ilmiöiden matemaattiseen ja tilastolliseen mallintamiseen. Tutkimustoiminnalle on ominaista laajamittainen yhteistyö muiden tieteenalojen kanssa.

Teknilliseen tiedekuntaan on sijoitettu ulkopuolisin varoin teknistieteellistä perustutkimusta rahoittava Tekniikan tutkimusinstituutti.

Soveltavaa tutkimusta harjoittavan Levón -instituutin tutkimus on pääosin luonteeltaan monitieteistä. Viime vuosina ovat tiedekunnat siirtäneet palvelututkimustaan Levón -instituutissa toteutettavaksi, mutta prosessi on vielä kesken. Instituutin kilpailukyvyyn säilyttämisessä toiminnan perustuminen yliopiston omaan akateemiseen tutkimukseen on yksi keskeisimmistä perusteista. Merkittävää on kansainvälisesti rahoitetun arviointitutkimuksen läpilyönti.

Yliopiston merkittävä tutkimuksellinen innovaatio on ns. EPANET-professuurien perustaminen. Professuurit ja heidän tutkimusryhmänsä kuuluvat tiedekuntiin, mutta toiminta on sijoitettu Seinäjoelle. Tutkimushankkeet sijoittuvat alumiinitekniikan, konseptijohtamisen, kuluttajakäyttäytymisen, tuotantotalouden ja yrittäjyyden aloille. Tutkimus on pääasiallisesti soveltavaa tutkimusta ja rahoitettu kokonaisuudessaan ulkopuolisin varoin.

Tutkimustoimikunta

Vuoden 2002 alusta on yliopistossa toiminut rehtorin asettama tutkimustoimikunta. Vuonna 2003 toimikunnan keskeisimpiä käsiteltyjä asioita ovat olleet tohtorifoorumin valmistelu, jatko-opintojen ohjaukseen liittyvät kysymykset, tieteestä tiedottaminen ja tutkimusstrategian valmistelu.

Väitökset 2003:

- 10.1.2003: KTL Riitta Viitalan johtamisen ja organisaatioiden alaan kuuluva väitöstutkimus "Osaamisen johtaminen esimiestyössä".
- 12.2.2003: KTL Timo Rothoviuksen laskentatoimen ja rahoituksen alaan kuuluva väitöstutkimus "Empirical Evidence on Earnings and Analysts' Earnings Forecasts".
- 29.3.2003: KTL Vesa Annolan talousoikeuden alaan kuuluva väitöstutkimus "Sopimuksen dynaamisuus. Talousoikeudellinen rakennetutkimus sopimuksen täydentymisestä ja täydentymisen ohjaamisesta.".
- 9.5.2003: KTM Ari Maunukselan tuotantotalouden alaan kuuluva väitöstutkimus "Product development practices and their organisational information requirements - An explorative case study of product development management in some Finnish companies".
- 16.5.2003: Kouluneuvos Esko Toivosen nyky-suomen alaan kuuluva väitöstutkimus "Kassos paikkaa, sano kaustislainen. Murremaantieteellinen ja asutushistoriallinen tutkimus".
- 23.5.2003: KTL Timo Mantereen tietotekniikan alaan kuuluva väitöstutkimus "Automatic Software Testing by Genetic Algorithms".
- 16.6.2003: HTL Kirsi Lähdesmäen hallintotieteen alaan kuuluva väitöstutkimus "New Public Management ja julkisen sektorin uudistaminen: Tutkimus tehokkuusperiaatteista, julkisesta yrittäjyydestä ja tulosvastuusta sekä niiden määrittämisestä valtion keskushallinnon reformeista".
- 25.6.2003: HTK Veli Leinosen johtamisen ja organisaatioiden alaan kuuluva väitöstutkimus "Hyvinvoinnin kokonaisvaltainen malli. Systeminen näkökulma hyvinvointiin ja sitä edistäviin toimintatapoihin taloudessa sekä hallinnossa".
- 22.8.2003: KTL Muhammad Rizwan Tahirin markkinoinnin alaan kuuluva väitöstutkimus "Foreign Direct Investment Behavior - An Analysis of the Determinants and Motivations of Finnish Direct Manufacturing Investment in Asian Countries".
- 29.8.2003: FL Jaana Puskalan ruotsin kielen alaan kuuluva väitöstutkimus "Fackkommunikativ kompetens, i synnerhet textuell. Finsk- och svenskspråkiga ekonomie studerande informerar på svenska om ett företagsförvärv".
- 19.9.2003: TkL Yrjö Rinta-Joupin tuotantotalouden alaan kuuluva väitöstutkimus " Development of Offshore Wind Power Price Competitiveness Using a New Logistics Construct".
- 26.9.2003: YTM Anita Salmen aluetieteen alaan kuuluva väitöstutkimus " Ylhäältä annettu todellisuus, Leaderin ja ohjelmallisen aluekehityspolitiikan jäljillä".
- 17.10.2003: HTL Ippo Kaarlo Ojalan hallintotieteiden alaan kuuluva väitöstutkimus "Managerialismi ja oppilaitosjohtaminen".
- 28.11.2003: TkL Matti Johannes Multimäen tuotantotalouden alaan kuuluva väitöstutkimus "Standardin ISO 9001 soveltamisen menetelmä".
- 5.12.2003: KTL Kaisa Aino Elisabet Sorsan talousoikeuden alaan kuuluva väitöstutkimus "Time-share-matkailupalvelun tuotteistamisen lainsäädännölliset puitteet. Espanjan, Iso-Britannian ja Suomen time-share-lainsäädäntöä koskeva oikeusvertaileva tutkimus".

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

3.4. Perustutkintokoulutus

Ylemmän yliopistotutkinnon suorittavien tutkintotavoite sopimuskaudelle on vuosittain keskimäärin 355 jakaantuen aloittain seuraavasti: humanistinen 80, yhteiskuntatieteellinen 40 ja kauppatieteellinen 235. Lisäksi yliopisto osallistuu DI-koulutukseen yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kanssa, jossa on tavoitteena vuosittain 30 tutkintoa. Yliopistot sopivat sen rahoitusvaikutukset keskenään.

Sopimuskaudella keskimäärin vuodessa 155 perustutkinto-opiskelijaa opiskelee ulkomailla siten, että heidän tutkintoihinsa sisältyy ulkomaisia opintojaksuja.

Yliopistossa suoritettiin vuonna 2003 yhteensä 348 maisterin tutkintoa, mikä on 98 % kauden 2001-2003 keskimääräisestä tavoitteesta ja 27 tutkintoa enemmän kuin vuonna 2002. Kauden loppuun mennessä tutkintojen määrä on siten noussut lähes keskimääräiseen vuositavoitteeseen.

Teknillistieteellisten tutkintojen suorittamisoikeuden myöntäminen Vaasan yliopistolle merkitsi muutoksia sekä koulutusorganisaatiossa että tutkintovastuiden jakamisessa. Informaatioteknologian tiedekunnan nimi muutettiin teknilliseksi tiedekunnaksi ja kesän 2003 opiskelijavalinta järjestettiin kokonaan Vaasan yliopistossa suoritettavaa tutkintoa varten. Teknillisen korkeakoulun kanssa toista vuosikymmentä jatkuneen yhteistyön jatkosta ja yhteistyökoulutuksessa olevien opiskelijoiden asemasta on sovittu yliopistojen välillä. Opetussuunnitelmatyössä otettiin suoraan lähtökohdaksi tulossa oleva uusi tutkintorakenne. Yliopisto on myös liittynyt tekniikan alan valtakunnalliseen yhteisvalintaan kesän 2004 valinnoista lähtien.

Taulukko: Ylemmän yliopistotutkinnon suorittaminen 2001-2003.

Vuosi	Hum. ala		Kauppat. ala		Yhteisk. ala		Yhteensä	
	Tavoite	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Tavoite	Toteuma
2001	80	58	235	207	40	34	355	299
2002	80	66	235	213	40	42	355	321
2003	80	76	235	222	40	50	355	348

Taulukko: DI-tutkinnon suorittaminen 2001 - 2003.

Vuosi	TKK:lle siirtyneet	TKK:lta valmistuneet	
		Perusopisk.	Muunto-opisk.

2001	12	10	1
2002	13	11	8
2003	18	12	7

Valmistuneiden työllistyminen

Vaasan yliopistosta valmistuneet sijoittuvat hyvin työmarkkinoille. Yliopiston viimeisimmässä vuonna 2002 tehdyssä vastavalmistuneiden työllistymisseurannassa näkyy työmarkkinatilanteen heikkenemisestä johtuva lievä lasku. Valmistumishetkellä työssä olevia oli vuonna 2002 opiskelleista 75,7 % kun vuoden 2001 huippulukema oli 79,8 %. Työmarkkinatilanne heijastuu myös työsuhteiden luonteeseen: vakinaisessa työsuhteessa olevien osuus vastavalmistuneista laski 50,3 %:iin, kun se oli 59,9 vuonna 2001 59,9 %. Määräaikaisessa työsuhteessa olevien osuus kasvoi 47,8 %:iin (vuonna 2001 32,7 %). Yrittäjinä toimi 2,0 % vastavalmistuneista.

Vastavalmistuneiden alueellisessa sijoittumisessa on ensimmäisen kerran uuden sijoittumisseurannan käyttöönoton jälkeen Pohjanmaan alue noussut Uusimaata suuremmaksi. Heikompi työllisyystilanne myös pääkaupunkiseudulla sekä kiristynyt kilpailu työpaikoista kannustaa hakemaan entistä aktiivisemmin töitä myös oman yliopiston vaikutusalueelta.

Vastaaajien alueellinen sijoittuminen:

	2002	2001
Pohjanmaa	36,4 %	29,5 %
Uusimaa	32,5 %	39,4 %
Etelä-Pohjanmaa	6,8 %	13,5 %
Varsinais-Suomi	4,9 %	2,1
Pirkanmaa	3,4 %	4,1 %
Pohjois-Pohjanmaa	2,9 %	3,1 %
Keski-Pohjanmaa	2,4 %	1,0 %
Keski-Suomi	2,4 %	ei ainepaa tietoa
Ulkomailla	2,4 %	1,0 %

Yliopisto seuraa valmistuneiden työllistymistä ja sijoittumista sekä kerää palautetta työelämässä 2-3 vuotta toimineilta koulutuksen kehittämiseksi ja vaikuttavuuden arvioimiseksi. Vuodesta 1999 alkaen on ollut käytössä järjestelmä, jonka avulla kerätään tietoa työssä olevilta. Yliopisto osallistuu myös kauppatieteellisen alan koulutuksen ja työllistymisen valtakunnalliseen seurantaan ja arviointiin Suomen Ekonomiliiton toteuttamissa tutkimuksissa ja selvityksissä.

Työllistymistä edistäviä palveluja hoidetaan yliopiston Viestintä- ja työelämäpalvelut -yksikössä rekrytointipalveluissa. Rekrytointipalvelut toimii alueella yhteistyössä muiden vaasalaisten yliopistoyksiköiden ja ammattikorkeakoulujen kanssa RekryWasa -verkostossa, jossa ovat mukana Vaasan yliopiston lisäksi Svenska handelshögskolanin Vaasan yksikkö, Åbo Akademi i Vasa sekä Vaasan ammattikorkeakoulu ja Svenska yrkeshögskolan. Valtakunnallisesti rekrytointipalvelut on Suomen muiden yliopistoyksiköiden kanssa Aarresaari-yhteistyöverkostossa ja ammattikorkeakoulujen ura- ja rekrytointipalveluiden kanssa. Rekrytointipalvelut koordinoi myös opiskeluaikaisten harjoittelupaikkojen välitystä, rakentaa osaltaan työnantajayhteistyä messu- ja työelämän esittelytilaisuuksilla sekä tiedottamalla ja markkinoimalla, järjestää työnhaku- ja urasuunnittelukursseja sekä antaa opiskelijoille uraohjaus- ja -neuvontapalveluja. Vastavalmistuneiden kyselyyn vuonna 2002 vastanneista 59,7 % oli käyttänyt rekrytointipalveluiden tarjoamia palveluita.

Opiskelijaharjoittelu

Yliopisto on osoittanut vuosittain rahoitusta (vuonna 2003 202.000 euroa) opiskeluaikaisen harjoittelun toteuttamiseen. Harjoittelujakson pituus on 3 kk ja määrärahalla on vuonna 2003 voitu toteuttaa 62 harjoittelupaikkaa. Vuoden 2003 harjoittelupaikat jakaantuivat aloittain seuraavasti: humanistinen ala 23 paikkaa, kauppatieteellinen ja informaatioteknologinen ala 21 paikkaa sekä yhteiskuntatieteellinen ala 18 paikkaa.

Harjoittelupaikkoihin haki vuonna 2003 yhteensä 184 opiskelijaa. Määrärahojen niukkuuden vuoksi ei yliopiston tukemien harjoittelupaikkojen lukumäärää ole juurikaan voitu kasvattaa vaikka kysyntää olisi. Ongelman ratkaisemiseksi on työnantajien kanssa pyritty sopimaan harjoittelun kustannuksiin osallistumisesta ja sitä kautta lisäämään paikkojen määrää sekä nostamaan harjoittelusta maksettavaa palkkaa.

Tutkintorakenteen uudistaminen

Uuteen tutkintorakenteeseen siirtymisen vaatima uudistustyö käynnistyi keväällä 2003 ja liittyi osaksi valtakunnallista WWW- eli Walmiiksi Wiidessä Wuodessa -projektia. WWW-Waasa -projektin (2003-2006) tavoitteena on tukea tutkintorakenteen käyttöönottoa ja kehittää opintojen ohjausta ja opintoneuvontaa. Projektin tavoitteena on myös virtuaaliopetuksen tuominen osaksi yliopiston opetuksen kansainvälistä yhteistyötä. Projekti toimii koulutustoimikunnan alaisuudessa.

Vuoden 2003 aikana on tiedotettu uudesta tutkintorakenteesta yhteistyössä Oppimiskeskuksen kanssa. Yhteistyössä ja valtakunnallisen projektin tuella on järjestetty uuden tutkintorakenteen tavoitteisiin ja uudistustyön toteuttamiseen liittyvää koulutusta Tiedottamista varten on mm. avattu www-sivut (<http://oppimiskeskus.tritonia.fi>). Sivuilta löytyy mm. linkkejä tutkinnonrakennemuutostusta koskeviin dokumentteihin ja www-sivustoihin. Kevään ja syksyn aikana järjestettiin viisiosainen seminaarisarja (yhteensä 29,5 h) yhteistyössä Oulun yliopiston opetuksen kehittämissyksikön kanssa. Sen tavoitteena oli antaa uudistuksen ja opetussuunnittelun parissa työskenteleville välineitä ja tietoa uudesta tutkintorakenteesta opetuksen, opinto-ohjauksen ja opetussuunnitelmatyön tueksi. Seminaarisarja koostui tutkinnonuudistuksen keskeisistä teemoista: ydinainesanalyysi ja opintojen mitoittaminen, opiskelijan ajankäyttö, opetussuunnitelmarakenteet ja mallit, roolit opetussuunnitelmatyössä sekä opetussuunnitelman arviointi. Koulutusta suunnattiin erityisesti tiedekuntien tutkintorakennetyötä ohjaaville ryhmille ja suunnittelijoille.

Yliopiston kaikkiin tiedekuntiin on perustettu ohjausryhmät edistämään ja valmistelemaan uuteen tutkintorakenteeseen siirtymistä. Ohjausryhmät ovat aloittaneet työnsä viimeistään syksyn 2003 aikana. Kauppatieteellisessä tiedekunnassa meneillään olevan opintojen seurantatutkimuksen tuloksia on voitu hyödyntää suunnittelun pohjana. Teknillisessä tiedekunnassa uudistustyö on kytketty Vaasan yliopiston oman tutkintokoulutuksen ja uusien koulutusohjelmien suunnitteluun. Uudet koulutusohjelmat on suunniteltu uuden tutkintorakenteen mukaisiksi. Hallintotieteiden tiedekunta toteuttaa tutkinnonuudistusta myös v. 2004 käynnistyvän Vaasan hallintokorkeakoulu - hankkeen puitteissa. Humanistisen, kauppatieteellisen ja hallintotieteiden tiedekuntien kesken suunnitellaan yhteistä englanninkielistä maisteriohjelmaa; MA Programme in Intercultural Studies. Tiedekunnat osallistuvat tieteenalojensa valtakunnallisten koordinaatioryhmien työhön. Ryhmät ovat järjestäneet alakohtaisesti kokouksia, seminaareja keskustelutilaisuuksia, joissa on pohdittu mm. tutkintojen yhteisiä linjauksia ja sisältöjä.

Opetusministeriön järjestämiin valtakunnallisiin seminaareihin Vaasan yliopistosta on osallistunut sekä opetushenkilökuntaa että suunnittelijoita. Yliopiston www-projektin Oulun yliopiston Opetuksen kehittämissyksikön ja Korkeakoulujen arviointineuvoston järjestämään "Benchmarking tutkintorakenne-työn työkaluna"-koulutukseen osallistuu sekä suunnittelija että opetushenkilökuntaan kuuluva. Koulutuksen tavoitteena on soveltaa ja kehittää kansainvälistä vertailevaa arviointimenetelmää opetussuunnitelmien kehittämiseen ja tutkintorakennetyöhön. Opintoneuvonnan kehittämisestä vastaava suunnittelija on mukana valtakunnallisessa opintojen ohjauksen koulutus- ja kehityshankkeessa (virtuaaliyliopiston järjestämä TieVie -hanke). Merenkurkun korkeakoulujen yhteistyöverkostossa on käsitelty opiskelijavaihtoa ja mahdollisuuksia uuden tutkintorakenteen puitteissa järjestettäviin yhteisiin tutkintoihin

(Joint Degree).

Opetuksen kehittäminen

Yliopiston koulutuksen ja opetuksen kehittämistoimintaa johtaa elokuun 2003 alusta aloittanut opetusvararehtori johtamansa koulutustoimikunnan kanssa. Kehittämistyössä ovat vuonna 2003 keskeisimmiksi nousseet tutkintorakenteen lisäksi koulutuksen laatujärjestelmä ja aikuiskoulutuksen strateginen linjaaminen. Perustutkintojen kehittämisstrategian ja koulutuksen laatujärjestelmän mukaisia opetuksen kehittämis- ja tukitoimia on toteutettu ennen kaikkea Oppimiskeskuksen kautta. Oppimiskeskus- ja tiedekirjastoyhteistyön osapuolet (VY, SHH, ÅA) ovat sopineet Oppimiskeskuksen vakinaistamisesta vuoden 2004 alusta. Oppimiskeskuksesta on kehittymässä sekä virtuaaliopetuksen ja -opiskelun että erilaisten opetuksen ja koulutuksen kehittämishankkeiden tukioorganisaatio. Oppimiskeskus on tarjonnut opettajille sekä tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön kurseja että pedagogista koulutusta. Opetuksen kehittämishankkeille on järjestetty pedagogista konsultointia (ns. EduKlinikka -toiminta), jossa on tehty yhteistyötä Åbo Akademin pedagogisen tiedekunnan ja Kuopion yliopiston oppimiskeskuksen kanssa. Vaasalaisten ja uumajalaisten yliopistojen yhteistyöhankkeessa (UniNet/Interreg) on kehitetty yliopisto-opettajien uusiin oppimisympäristöihin ja (verkko)pedagogiikkaan perehdyttävä koulutuskokonaisuus, Learning In Networks. Osana uusien opiskelijoiden alkuohjausta on tarjottu akateemiseen opiskeluun ja uusiin oppimisympäristöihin perehdyttävä Akateemiset opiskelutaidot -verkkokurssi Oulun yliopiston kanssa yhteistyössä. Kurssin jatkokehittämisestä on sovittu yhteisessä tts-hankkeessa (VerkostoVatti) . Vuoden 2003 aikana on valmisteltu akateemisen ja erityisesti tietoverkkoja ja sähköisiä aineistoja hyödyntävän opiskelun tueksi informaatiolukutaidon koulutusjaksoja opintojen eri vaiheisiin (InfoLit - hanke) yhteistyössä kirjaston, Oppimiskeskuksen ja laitosten kanssa.

Opiskelijarekrytointi

Yliopiston opiskelijavalintojen kehittämisstrategia lähtee yliopiston omista strategisista tavoitteista sekä valtakunnallisista kehittämislinjoista ja tulossopimuksiin kirjatusta tavoitteista. Strategia on toimitettu erikseen opetusministeriölle 19.12.2003.

Opiskelijavalintoja arvioineen työryhmän toimenpidesuosituksset (KKA:n arviointiraportti 17/2002) ovat olleet pohjana yliopiston oman opiskelijavalinnan arvioinnissa ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa. Yliopisto on laajimman koulutusalaansa, kauppatieteellisen alan sekä teknistieteellisen alan opiskelijavalinnan osalta tehnyt päätökset, jotka kehittämissuosituksen mukaisesti selkeyttävät hakutilannetta ja nopeuttavat hakijoiden sijoittumista haluamalleen alalle. Kauppatieteellisellä alalla yliopisto on mukana kehittämässä valtakunnallista valintayhteistyötä ja yliopisto on hyväksytty mukaan teknistieteellisen alan valtakunnalliseen yhteisvalintaan. Uusien ylioppilaiden nopeampaa sijoittumista jatko-opintoihin on pyritty edistämään myös kauppatieteiden ja tekniikan syksyn haulla. Uuden perustutkintorakenteen ja aikuiskoulutuksen suunnittelussa tavoitteena on luoda toimivat aikuisväylät ja siten saada ns. normaalivalinnan paikat ensisijaisesti nuorten, ensimmäistä koulutuspaikkaa hakevien käyttöön.

Yliopistossa on meneillään laaja seurantatutkimus, jossa seurataan opiskelijoiden valikoitumista hakukohteeseen, heidän opiskeluaikaisia kokemuksiaan, opintojen etenemistä ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Opiskelijapalveluissa on järjestetty vuodesta 2001 valintakokeessa käyneille kyselyjä, joilla on selvitetty hakemiseen ja hakutiedottamiseen liittyviä asioita. Yliopistoon hakeneiden ja valittujen taustoja selvitetään vuosittain ala- ja oppiainekohtaisesti erilaisin tilastoin ja analysoimalla valtakunnallisia selvityksiä. Näiden selvitysten ja arviointien perusteella opiskelijavalintaa ja hakutiedottamista kehitetään edelleen.

Kesän 2003 päävalinnan hakijamäärä oli edellisvuosien tasolla. Opiskelupaikan vastaanotti 559, mikä on lähes tavoiteltu sisäänotto. Uusista opiskelijoista 26 % on saman vuoden ylioppilaita. Uusien osuus vaihtelee aloittain: uusien ylioppilaiden määrä on prosentuaalisesti suurin humanistisella ja teknistieteellisellä alalla. (35 ja 36 %). Pienin uusien osuus on ns. teollisuusekonomikoulutuksessa (14 %). Saman ja edellisvuoden ylioppilaiden osuus aloittavista oli vuonna 2003 yhteensä 48 %.

Avoimen väylän kautta hyväksyttiin 39, mikä on lähes tulossopimuksen mukainen (40). Yhteensä erillisvalinnoissa (avoimen väylä, alemmaa tutkintoa täydentävät, siirto-opiskelijat) otettiin 67 opiskelijaa.

Sivuaineopiskelu

Vuoden 2003 aikana yliopisto on aktiivisesti osallistunut sivuaineopiskelua koskevan valtakunnallisen JOO-sopimuksen voimaantulon (1.8.2004) valmisteluun. Yliopisto on myös tehnyt periaatepäätöksen sivuaineopiskelun tukemisesta edelleen Opetusministeriön erillisrahoituksen päättyessä.

Kaudella 2001-2003 Vaasan yliopiston opiskelijoiden muissa yliopistoissa suorittamat opinnot ovat lisääntyneet merkittävästi. Vuonna 2001 opintosuorituksia oli 1370 opintoviikkoa 115 opiskelijalla. Vuonna 2002 sivuaineopintoja kertyi 174 opiskelijalle yhteensä 2290 opintoviikkoa. Kasvu jatkui vuonna 2003, jolloin tutkintoihin rekisteröitiin muualla suoritettuja opintoja 2839 opintoviikkoa 277 opiskelijalle. Kauppatieteiden opiskelijat suorittivat eniten sivuaineopintoja Helsingin yliopistossa (211,5 ov), Helsingin kauppakorkeakoulussa (111 ov) ja Tampereen yliopistossa (170 ov). Helsingin ja Tampereen yliopistoissa suoritettavat opintoviikot liittyvät suurimmalta osin laajojen kokonaisuuksien suorittamiseen, kun taas Helsingin kauppakorkeakoulussa suoritettavat opinnot ovat useammin yksittäisiä kursseja. Sivuaaineopiskelu näyttäisi näin toimivan liikkuvuudelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti: kokonaisilla sivuaineilla haetaan profilointia sellaisista opinnoista, joita omassa yliopistossa ei ole tarjolla. Oman alan toisen yksikön yksittäisillä kursseilla saadaan täydennystä kotiyliopiston tarjoamaan peruskokonaisuuteen. Eniten muualla suoritettuja opintoja hyväksyttiin humanistisen alan tutkintoihin l. yhteensä 1546 opintoviikkoa. Suurin osa näistä liittyy filosofian maisterin tutkinnon puitteissa hankittavaan opettajan pätevyyteen: kasvatustieteen perusopinnot, aineenopettajan pedagogiset opinnot ja myös opetettavien aineiden täydentäviä opintoja opiskellaan yliopistojen välisten sopimusten perusteella ennen kaikkea Tampereen, Helsingin ja Jyväskylän yliopistoissa sekä Vaasassa Åbo Akademin kasvatustieteellisessä tiedekunnassa. Hallintotieteiden opiskelijat suorittivat eniten opintokokonaisuuksia Tampereen ja Jyväskylän yliopistoissa. Tekniikan opiskelijoiden opintosuoritukset muissa yliopistoissa ovat vielä vähäisiä, koska TKK-yhteistyökoulutuksessa ei ole voinut korvata Vaasassa suoritettavaksi sovittuja opintoja.

Muiden yliopistojen sivuaineopiskelijoita oli vuonna 2003 Vaasan yliopistossa 69 eli lähes sama määrä kuin vuonna 2002 (70). Suorituksia kertyi kuitenkin huomattavasti edellisvuotta enemmän: vuonna 2003 muiden yliopistojen opiskelijat suorittivat yhteensä 714 opintoviikkoa (vuonna 2002 yhteensä 379 opintoviikkoa). Suurin osa vierailevien opiskelijoiden opintosuorituksista tarjottiin humanistisesta tiedekunnasta, jossa kielikylpyopettajien yhteistyökoulutukseen osallistuvat Oulun yliopiston Kajaanin opettajankoulutuksen opiskelijat ovat suorittaneet ruotsin kielen ja monikielisyyden opintoja. Toiseksi suurin osuus on Åbo Akademi/Vaasan opiskelijoilla, jotka ovat suorittaneet humanistisessa tiedekunnassa runsaat 100 opintoviikkoa.

Osana opinto-ohjauksen kehittämistä yliopisto on ottanut sivuaineopiskelun seurannassa ja ohjauksessa käyttöön opiskelijoiden henkilökohtaiset opintosuunnitelmat (HOPS). Opintoihin hyväksymistä tarkoittavan puollon ja siihen liittyvän rahallisen tuen saaminen on edellyttänyt tutkinto-opintojen etukäteissuunnittelua ja arviota sivuaineopintojen vaikutuksesta opintojen sujumiseen. Sivuainemahdollisuuksista tiedottamisessa ja opintosuunnitelmien käyttöönotossa on rakennettu yhteistyöverkostoa tiedekuntien, opiskelijapalveluiden, Oppimiskeskuksen ja ylioppilaskunnan kesken. Yliopiston opintohallinto on aktiivisesti osallistunut virtuaaliyliopiston palveluiden kehittämiseen liikkuvuuden tukemiseksi (neuvonta, opintohallinto). Virtuaalikurssien tarjonnan kasvun odotetaan lisäävän muiden yliopistojen kurssien sisällyttämistä opintosuunnitelmiin.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

3.5. Kansainvälinen toiminta

Taulukko: Kansainvälinen vaihto kaudella 2001-2003.

Vuosi	Lähteneet opiskelijat, yli 3 kk	Tulleet opiskelijat, yli 3 kk
2001	155	75
2002	140	89
2003	140	104

Vaasan yliopiston kansainvälisen toiminnan perustana on yliopiston hallituksen kansainvälistymisstrategia ja sen pohjalta tehty toimenpideohjelma. Yliopisto on sitoutunut tulossopimuksessaan Opetusministeriön kanssa lähettämään 155 opiskelijaa vuosittain ulkomaille suorittamaan osan tutkintoonsa sisällytettävistä opinnoista. Vaihto-opiskelun lisäksi Vaasan yliopiston opiskelijat kansainvälistyvät lähtemällä ulkomaille kieliharjoitteluun, työharjoitteluun tai omatoimisesti opiskelemaan nk. freemoverina.

Vaasan yliopiston opiskelijavaihdon pääpaino on Erasmus-, Nordplus- ja kahdenvälisen sopimusten kautta tapahtuvassa vaihdossa. Sopimukset käsittävät yhteensä 25 maata. Vaihtosopimuksia yliopistolla on yhteensä 109 kpl eri korkeakoulujen kanssa. Lisäksi yliopisto toimii viidessä eri Nordplus-verkostossa. Vaihtopaikkoja Vaasan yliopistolla on tarjota yhteensä n. 240 vuosittain. Vaasan yliopistosta lähtevien opiskelijoiden määrä vaihtelee vuosittain ja on ollut parina vuotena 140. Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä yliopistossa on kasvanut voimakkaasti viime vuosina ja näyttää edelleen kasvavan ja on nyt 104. Lyhyiden alle 3 kk kestävien vaihtojen määrä oli edellisten lukujen lisäksi 29 ulkomaalaista opiskelijaa ja 1 suomalainen opiskelija.

Vaihtoon lähteneiden määrä pääaineittain vastaa suurin piirtein opiskelijoiden pääaineiden mukaista jakaumaa yliopistossa. Vaihto-opiskelijoista noin 70 % lähtee vaihtoon Erasmus-ohjelman puitteissa, n. 17 % Nordplus-ohjelman kautta ja 13 % kahdenvälisen vaihtosopimusten kautta. Opiskelijat saavat opiskeluunsa tukea EU:n Sokrates/ Erasmus-ohjelmasta, Pohjoismaiden ministerineuvostolta, opetusministeriöstä sekä yliopiston omista varoista. Erasmus-ohjelman puitteissa opiskelijavaihto on vilkkainta Saksan, Ranskan ja Espanjan yliopistojen kanssa. Uusista avauksista vuodelta 2003 mainittakoon Australia (University of Sunshine Coast). Euroopan ulkopuolelle suuntautuva vaihto on selvästi haluttua ja Kiinan, Meksikon ja Australian paikat ovat hakuvaiheessa olleet erittäin suosittuja. Vuonna 2003 jatkettiin Cimon rahoittaman First-ohjelman puitteissa opiskelijavaihtoa Suomen ja Venäjän välillä.

Varsinainen opettajavaihto on pysynyt ennallaan. Opettajavaihtoa toteutetaan erityisesti Sokrates/ Erasmus-ohjelman puitteissa. Vaihto on laajenemassa myös kahdenvälisiin sopimuksiin (Kiina). Vuonna 2003 on vaihtoja ollut 10 kpl. Vilkkainta vaihto oli Slovakian kanssa. Eniten lähtijöitä opettajavaihtoon on teknillisestä tiedekunnasta (5 kpl) sekä humanistisesta tiedekunnasta (4 kpl). Yliopisto on perustanut yhdessä Svenska handelshögskolanin kanssa

apurahajärjestelyn International Fellowship Program of Evald and Hilda Nissi Foundation, jonka avulla ulkomaalaisia kansainvälisesti ansioituneita kauppatieteellisen alan tutkijoita voidaan kutsua tänne.

Ulkomaalaisille opiskelijoille on Vaasan yliopistossa tarjolla erilaisia vieraskielisiä ohjelmia, joihin myös suomalaiset opiskelijat voivat osallistua ja näin parantaa kielitaitoaan sekä harjoitella kanssakäymistä eri kulttuureista tulevien opiskelijoiden kanssa. Ulkomaalaisena voi yliopistossamme opiskelijalla kolmella statuksella, vaihto-opiskelijana, vierailevana opiskelijana sekä tutkinto-opiskelijana. Vaihto-opiskelu perustuu yliopiston tekemiin vastavuoroisiin sopimuksiin, joiden tavoitteena on tasapainoon perustuva vaihto. Vierailevat opiskelijat voivat suorittaa erilaisia maksullisia ohjelmia, jotka eivät johda tutkintoon. Vaasan yliopiston tarjoaa kuusi englanninkielistä opintokokonaisuutta, joista kaksi on maisteriohjelmia.

Kauppatieteellinen tiedekunta: Scandinavian Business Studies (24 ECTS credits), East-West Business Studies (22,5 - 42 ECTS credits), International Programme in Finance (30 ECTS credits sekä englanninkielinen maisteri-ohjelma), International Business Programmme (22,5 ECTS credits sekä englanninkielinen maisteriohjelma)

Teknillinen tiedekunta ja humanistinen tiedekunta: Multimedia Authoring Systems (22,5 ECTS credits)

Hallintotieteiden tiedekunta: Comparative Administration and Public Management (45 ECTS credits). Matemaattisten tieteiden laitoksen, tietotekniikan laitoksen sekä Svenska handelshögskolanin kanssa yhteistyössä toteutetaan Computational Finance -ohjelmaa. Humanistinen tiedekunta on edelleen järjestänyt suositun suomen kielen Erasmus ILPC kesäkurssin sekä yhteistyössä CIMO:n kanssa jatkokurssin ulkomaalaisille suomen kielen ja kulttuurin opiskelijoille. Yhteensä kesäkurseille osallistui n. 80 opiskelijaa Pohjoismaista ja Euroopasta. Lisäksi Kielikeskus on tarjonnut runsaasti suomen kielen opetusta saapuville vaihto- ja tutkinto-opiskelijoille.

Yliopiston kansainvälistymisen strategiatyötä on jatkettu. Kansainvälisten asioiden työryhmä sai valmiiksi kansainvälistymisen toimenpideohjelman tuleville vuosille. Toimenpideohjelman lanseerauksen yhteydessä pidettiin Kansainvälistymisseminaari, yliopiston henkilökunnalle joka keräsi n. 90 kansainvälistymisestä kiinnostunutta osallistujaa eri puolilta yliopistoa. Seminaarissa esiteltiin laajasti mm. rahoitusmahdollisuuksia opettaja- ja tutkijavaihtoon sekä paneuduttiin Euroopan unionin 6. puiteohjelman tarjoamaan tutkimusrahoitukseen.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

3.6. Avoin yliopisto-opetus

Avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 40 opiskelijaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite on vuosittain 650 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta hyväksyttiin vuonna 2003 tutkinto-opiskelijoiksi 39 opiskelijaa (vuonna 2002 20 ja vuonna 2001 26 opiskelijaa). Hyväksytyistä 26 on kauppatieteiden opiskelijoita. Yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan on hyväksytty 6, humanistiseen tiedekuntaan 5 ja teknilliseen tiedekuntaan 2 opiskelijaa.

Yliopisto ei ole tilastoinut niitä, joilla on avoimen yliopiston suorituksia, mutta jotka ovat tulleet opiskelijoiksi normaalivalinnan kautta.

Laskennallinen kokovuotinen opiskelijamäärä oli 460 opiskelijaa (vuonna 2002 537 ja vuonna 2001 587) ja netto-opiskelijamäärä 2235 opiskelijaa (vuonna 2002 2472). Luvut ovat jonkin verran laskeneet edellisvuotisesta, mutta suoritettujen opintoviikkojen määrä, 11440 ov on hieman kasvanut (vuonna 2002 10317).

Yhteistyöorganisaatioiden määrä on ollut 8. Valtakunnallisella tasolla yhteistyökumppanina on ollut YLE:n avoin yliopisto.

Avoimen yliopiston valtakunnallinen strategiatyö saatiin päätökseen maaliskuussa 2003. Strategia toimitettiin Opetusministeriöön ja syksyllä 2003 aloitettiin sen toimeenpano painopistealueiden määrittelyllä ja toimintasuunnitelman laatimisella. Toimeenpanon on tarkoitus tapahtua vuoden 2004 aikana.

Yliopiston aikuiskoulutuksen strategiatyön taustaselvitys on käynnistetty syksyn 2003 aikana. Varsinaiset päätökset aikuiskoulutuksen strategiasta tehdään vuoden 2004 aikana. Tutkintorakennemuutos ja alueellinen yhteistyö, erityisesti uudet yliopistokeskukset, vaikuttavat myös avoimen yliopiston toimintaan. Kokkolan ja Seinäjoen yliopistokeskusten opetuksen suunnittelu on avoimen yliopiston osalta aloitettu vuonna 2003. Tavoitteena on avoimen väylän vakiinnuttaminen ja kurssitarjonnan lisääminen kummassakin yliopistokeskuksessa.

Vuoden 2003 aikana on avoimessa yliopistossa otettu tavoitteeksi kurssien ja opintokokonaisuuksien virtuaalistaminen ja monimuotoistaminen. Avoimen yliopiston opettajat ovat osallistuneet verkkokurssikoulutukseen (valtakunnallinen TieVie-koulutus ja Oppimiskeskus Tritonian järjestämä Learning in Networks). Yksittäisten kurssien lisäksi markkinoinnin perusopinnot 15 ov on vuonna 2003 pidetty verkko-opintoina.

Vuonna 2002 käynnistyneestä, ESR-rahoitteisesta ALKU-hankkeesta (Avoimen yliopiston liiketaloustieteellinen verkkokoulutus Kuusiokunnissa) on syksyllä 2003 valmistunut väliarviointi, jonka mukaan hanke on jo tähän mennessä

lisännyt osallistujien ammattitaitoa ja parantanut tulevaisuuden mahdollisuuksia. Hankkeen kohderyhmänä ovat yksityisten kuntalaisten lisäksi alueen yritysten työntekijät. Tarkoituksena on edistää yritysten kilpailukykyä tarjoamalla niille mahdollisuus henkilöstön kouluttamiseen. Yritysten henkilökunnalle on myös Suupohjan alueella tarjottu avoimen yliopiston opintoja Corporate Universityn kautta. Opetusmuotoina on pääosin käytetty monimuoto- ja verkko-opetusta.

Kaikki avoimessa yliopistossa vuoden 2003 aikana tarjolla olleet opintokokonaisuudet ja opintojaksot ovat olleet Vaasan yliopiston tutkintoihin sopivia pää- ja sivuaineopintoja tai kieli- ja yleisopintoja. Avoimen väylän vaatimat pääaineopinnot (30-35 ov) olivat vuoden 2003 aikana tarjolla johtamisen, laskentatoimen, sosiaali- ja terveyshallinnon, viestintätieteiden ja nyky-suomen opinnoissa.

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

4. Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot

4.1. Tuotto- ja kululaskelma ja tase

TUOTTO- JA KULULASKELMA 01.01. - 31.12.2003				
	01.01.2003 - 31.12.2003		01.01.2002 - 31.12.2002	
TOMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 418 184,59		1 372 787,15	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	127 508,04		128 336,67	
Muut toiminnan tuotot	<u>5 036 218,09</u>	6 581 910,72	<u>3 872 353,38</u>	5 373 477,20
TOIMINNAN KULUT				
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00	
Ostot tilikauden aikana	-869 978,46		-772 449,91	
Varastojen lis (-) tai väh (+)	0,00		0,00	
Henkilöstökulut	-16 368 523,59		-14 833 445,81	
Vuokrat	-3 578 104,20		-3 453 215,47	
Palvelujen ostot	-2 533 067,59		-2 448 743,27	
Muut kulut	-830 828,61		-759 920,76	
Valmistever. lis. tai väh.	0,00		0,00	
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	
Poistot	-673 432,00		-660 367,00	
Sisäiset kulut	<u>-265 969,58</u>	<u>-25 119 904,03</u>	<u>-240 171,66</u>	<u>-23 168 313,88</u>
JÄÄMÄ I		-18 537 993,31		-17 794 836,68
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				

Rahoitustuotot	69,13			
Rahoituskulut	<u>-32,23</u>	<u>36,90</u>	<u>-60,76</u>	<u>39,14</u>
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	9 931,53		2 122,30	
Satunnaiset kulut	<u>-1 510,00</u>	<u>8 421,53</u>	<u>-2 200,00</u>	<u>-77,70</u>
JÄÄMÄ II		-18 529 534,88		-17 794 875,24
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Siirtotalouden kulut kotital.	-410 345,46		-407 136,97	
JÄÄMÄ III		-18 939 880,34		-18 202 012,21
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	119 347,66		137 483,49	
Suoritetut arvonlisäverot	-1 357 144,03		-1 318 463,15	
Tekniset tilit	<u>0,00</u>	-1 237 796,37	<u>0,00</u>	-1 180 979,66
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-20 177 676,71		-19 382 991,87

TASE 31.12.2003

	31.12.2003		31.12.2002	
VASTAAVAA	31.12.2003		31.12.2002	
KÄYTTÖOAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	<u>77 898,00</u>	77 898,00	<u>87 481,00</u>	87 481,00
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennelmat	2 867,00		3 359,00	
Koneet	1 127 051,00		1 125 526,00	
Laitteet	106 282,00		101 378,00	
Kalusteet	399 850,00		420 406,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>8 742,00</u>	1 644	<u>8 742,00</u>	1 659

		792,00		411,00
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>27 741,00</u>	27 741,00	<u>27 741,00</u>	27 741,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		1 750 431,00		1 774 633,00
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	2 298 417,41		1 571 752,21	
Siirtosaamiset	243 854,90		54 033,31	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>7,51</u>	2 542 279,82	<u>0</u>	1 625 785,52
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit	5 130,20		2 157,65	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>3 140</u> <u>247,23</u>	<u>3 145</u> <u>377,43</u>	<u>3 041</u> <u>800,27</u>	<u>3 043</u> <u>957,92</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		5 687 657,25		4 669 743,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>7 438</u> <u>088,25</u>		<u>6 444</u> <u>376,44</u>

TASE 31.12.2003				
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	-17 374,05		-17 374,05	
Ed. tilikausien pääoman muutos	-787 188,81		-544 672,35	
Pääoman siirrot	20 264 085,30		19 140 475,41	

Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-20 177 676,71</u>	-718 154,27	<u>-19 382 991,87</u>	-804 562,86
Rahastojen pääomat				
Muut rahastot ja lahjoitetut varat	3 140 247,23	3 140 247,23	3 041 800,27	3 041 800,27
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Valtion hoit.jät.vieraat varat				
Saadut ennakot	1 670 247,44		1 204 812,10	
Ostovelat	901 785,72		805 309,09	
Tilivirastojen väl.tilitykset	449 865,84		420 833,46	
Edelleen tilitettävät erät	275 918,32		249 806,36	
Siirtovelat	1 715 843,78		1 526 378,02	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>2 334,19</u>	<u>5 015 995,29</u>	<u>0,00</u>	<u>4 207 139,03</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>5 015 995,29</u>		<u>4 207 139,03</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>7 438 088,25</u>		<u>6 444 376,44</u>

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

4.2. Talousarvion toteumalaskelma

Momentti	Momentin nimi	Tilinpäätös 2002	Talousarvio	Tilinpäätös 2003	Erotus (Tp-Ta)
TULOARVIOTILIT					
110401	Arvonlisäverotulot	-122 332,14	-117 233,86	-117 233,86	0,00
123910	Muut sekalaiset tulot	-387,80	-532,71	-532,71	0,00
130105	Korot muista lainoista	-26,49	0,00	0,00	0,00
TULOARVIOTILIT YHTEENSÄ		-122 746,43	-117 766,57	-117 766,57	0,00
MENOARVIOTILIT					
280119	Arvonlisämenot (VM)	0,00	215,73	215,73	0,00
288024	VEL-per. ja varhaiskuntoutustoiminta (S2V)	2 936,00	0,00	0,00	0,00
28812309	Arvonlisämenot (OPM)	1 274 587,51	0,00	0,00	0,00
28812312	Arvonlisämenot (KTM)	42,90	0,00	0,00	0,00
288123	Arvonlisämenot	1 274 630,41	0,00	0,00	0,00
290119	Arvonlisämenot (OPM)	0,00	1 324 496,53	1 324 496,53	0,00
2901222	Kehittämistoiminta / muut hankkeet(S3V)	35 000,00	0,00	0,00	0,00
2910211	Toimintamenot(S3V)	17 795 000,00	18 279 000,00	18 279 000,00	0,00
2910221	Tutkimus-, kehittämis- ja	20 000,00	43 500,00	43 500,00	0,00

	julkaisutoiminta (S3V)				
2910225	Yliopistojen alueellinen kehittäminen(S3V)	126 141,00	168 188,00	168 188,00	0,00
2910226	Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen (S3V)	0,00	25 000,00	25 000,00	0,00
291022	Yliopistolaitoksen yhteiset menot (S3V)	146 141,00	236 688,00	236 688,00	0,00
298850	Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (S3V)	74 269,52	173 350,00	173 350,00	0,00
321019	Arvonlisämenot (KTM)	0,00	1 536,48	1 536,48	0,00
340602	Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle	79 182,14	79 957,23	79 957,23	0,00
MENOARVIOTILIT YHTEENSÄ		19 407 159,07	20 095 243,97	20 095 243,97	0,00
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ		-19 284 412,64		-19 977 477,40	

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

4.3. Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (TaA 66 g § 4 mom.)

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuus	
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	
Tutkimus- ja kehittämismenot	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	4 vuotta
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	
Rakennelmat	10 vuotta
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	4 vuotta
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	6 vuotta
Muut koneet ja laitteet	5 vuotta
Muut koneet ja laitteet	5 vuotta

Liite 2: Henkilöstökulut ja luontoisedut sekä lomapalkkavelat (TaA 66 h §:n 1 mon. 1 kohta)

Henkilöstökulut ja luontoisedut		1.1.2003-31.12.2003	
- Palkat ja palkkiot *)		13 233 173,77	euroa
- Luontoisedut		0,00	euroa
- Eläkekulut		2 158 756,70	euroa
- Muut henkilösivukulut		976 593,12	euroa
Yhteensä		16 368 523,59	euroa

*)Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 445 392,44 euroa.			
Lomapalkkavelat	1.1.2003	31.12.2003	Muutos euroa
- Lomapalkkavelka	1 167 446,72	1 303 920,54	136 473,82
- henkilösivukulut	358 727,17	400 338,56	41 611,39
Lomapalkkavelat yhteensä	1 526 173,89	1 704 259,10	178 085,21

Liite 3: Käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset (TaA 66 g 4 mom. sekä TaA 66 h §:n 1 mom. 2 kohta)

KÄYTTÖOMAISUUS					
Aineettomat hyödykkeet		Tutkimus- ja kehittämismenot	Aineettomat oikeudet		Yhteensä
Hankintameno 01.01.2003		8 121	249 899		258 020
Lisäykset		0	23 042		23 042
Vähennykset		0	25 700		25 700
Hankintameno 31.12.2003		8 121	247 241		255 362
Kertyneet poistot 01.01.2003		8 121	162 418		170 539
Vähennysten kertyneet poistot		0	25 700		25 700
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		0	30 732		30 732
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot		0	1 893		1 893
Kertyneet poistot 31.12.2003		8 121	169 343		177 464
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.2003		0	77 898		77 898
Aineelliset hyödykkeet	Rakennelmat	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Muut aineell. hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 01.01.2003	4 922	3 967 689	1 197 102	8 742	5 178 455
Lisäykset	0	519 813	106 375	0	626 188
Vähennykset	0	282 755	3 114	0	285 869
Hankintameno 31.12.2003	4 922	4 204 747	1 300 363	8 742	5 518 774

Kertyneet poistot 01.01.2003	1 563	2 740 785	776 696	0	3 519 044
Vähennysten kertyneet poistot	0	282 755	3 114	0	285 869
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	492	497 552	126 775	0	624 819
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	15 832	156	0	15 988
Kertyneet poistot 31.12.2003	2 055	2 971 414	900 513	0	3 873 982
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	2 867	1 233 333	399 850	8 742	1 644 792
Käyttöom.arvopap. ja sijoitukset		Käyttöom.arvopaperit			Yhteensä
Hankintameno 01.01.2003		27 741			27 741
Lisäykset		0			0
Vähennykset		0			0
Hankintameno 31.12.2003		27 741			27 741
Kertyneet poistot 01.01.2003		0			0
Vähennysten kertyneet poistot		0			0
Tilikauden arvonalennukset					
Kertyneet poistot 31.12.2003		0			0
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.2003		27 741			27 741

Liite 4: Arvonkorotukset (TaA 66 h §:n 1 mom. 2 kohta)

Vaasan yliopistossa ei ole vuoden 2003 aikana tehty omaisuuden arvonkorotuksia.

Liite 5: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä (TaA 66 h §:n 1 mom. 3 kohta)

Vaasan yliopisto ei ole myöntänyt lainoja.

Liite 6: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä (TaA 66h §:n 1 mom. 4 kohta)

Valtion takaukset ja valtion takuut

Vaasan yliopistolla ei ole valtiontakauksia eikä valtion takuita.

Muut vastuusitoumukset

Sitoumus	31.12.2003
Leasingvastuut (euroa)	
Kopiokoneet	
Tilikaudella 2004 maksettavat	121 420,58
Myöhemmin maksettavat	154 858,36
Atk-laitteet	
Tilikaudella 2004 maksettavat	9 494,52
Myöhemmin maksettavat	1 221,00
Muut laitteet	
Tilikaudella 2004 maksettavat	228,00
Myöhemmin maksettavat	494,00
Leasingvastuut yhteensä	287 716,46

Liite 7: Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset Suomen rahaksi (TaA 66 h §:n 1 mom. 5 kohta)

Tilinpäätösvaiheessa ei ole ollut ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamisia tai muita sitoumuksia, joissa olisi käytetty Suomen rahan muuntokerrointa.

Liite 8: Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit (TaA 66 h §:n 1 mom. 5 kohta)

Arvopaperin nimi ja sarja	kpl	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja, %	Markkina-arvo, yht. e	Kirjanpitoarvo, yht e	Osingot, yht, e
1301 Muut osakkeet						
Oy Merenkurkun Innovaatiokeskus	60				5045,00	0
Conradi Oy Ab	100	25			8409,00	0
1301 Muut osakkeet					13454,00	

yhteensä						
1303 Muut osuudet						
Vaasan Puhelin Oy	32				14287,00	
1303 Muut osuudet yhteensä					14287,00	
Arvopaperit yhteensä					27741,00	

Liite 9: Hallinnassa oleva kansallisuusomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen (TaA 66 h §:n 1 mom. 7 kohta)

Vaasan yliopiston hallinnassa ei ole kansallisuusomaisuutta.

Liite 10: Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla (TaA 66 h §:n 1 mom. 8 kohta)

Muiden kuin tuotannontekijän hankinnasta aiheutuneiden menojen ja suoritteiden myynnistä saatavien tulojen kirjaamisperusteet talousarviokirjanpidossa.

Menoarviotilit	Tulo- /menolaji	Kirjausperuste
291021 Yliopistojen toimintamenot	Siirtotalouden kulut kotitalouksille	Maksuperuste
298850 Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat	Siirtotalouden kulut kotitalouksille	Maksuperuste

Tuotannontekijän hankinnasta aiheutuneiden menojen ja suoritteiden myynnistä saatavien tulojen kirjaamisperusteet talousarviokirjanpidossa siltä osin kuin ne eroavat liikekirjanpidon kirjaamisperusteesta (suoritusperuste).

Menoarviotilit	Tulo-/menolaji	Kirjausperuste
Menoarviotilit	Loma-ajan palkka	Maksuperuste

Liite 11: Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirrettyistä määrärahoista (TaA 66h §:n 2 mom.)

Siirrettyjen määrärahojen tilit		Alkusaldo 1.1.2003	Kertymä vuoden alusta	Loppusaldo 31.12.2003
4012910221	Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta (smr 3v)	-8 409,40	8 409,40	0,00
4012910225	Yliopistojen alueellinen kehittäminen (smr 3v)	-25 128,79	25 128,79	0,00
401291022	Yliopistolaitoksen yhteiset menot (smr 3v)	-33 538,19	33 538,19	0,00
402288024	VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutusraha (smr 2v)	-1 578,85	1 578,85	0,00
402290122	Kehittämistoiminta (smr 3v)	-17 883,71	17 883,71	0,00

402291021	Yliopistojen toimintamenot (smr 3v)	-2 811 289,67	2 811 289,67	0,00
4022910221	Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta (smr 3v)	-64 339,05	64 339,05	0,00
4022910225	Yliopistojen alueellinen kehittäminen (smr 3v)	-84 218,51	49 680,89	-34 537,62
402291022	Yliopistolaitoksen yhteisetmenot (smr 3v)	-148 557,56	114 019,94	-34 537,62
402298850	Suomen akatemian tutkimusmäärärahat (smr 3v)	-36 846,83	36 846,83	0,00
403291021	Toimintamenot (smr 3v)	0,00	-2 772 067,68	-2 772 067,68
4032910221	Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta - 03	0,00	-33 043,08	-33 043,08
4032910225	Yliopistojen alueellinen kehittäminen (smr 3v)	0,00	-103 732,81	-103 732,81
4032910226	Yliopiston aikuiskoulutuksen kehittäminen (smr 3v)	0,00	-22 829,47	-22 829,47
403291022	Yliopistolaitoksen yhteiset menot	0,00	-159 605,36	-159 605,36
403298850	Suomen akatemian tutkimusmäärärahat (smr 3v)	0,00	-85 572,05	-85 572,05
	Siirrettyjen määrärahojen tilit yhteensä	-3 049 694,81	-2 087,90	-3 051782,71

Liite 12: Talousarviossa myönnettyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot (TaA 66 h §:n 2 mom.)

Vaasan yliopistolla ei ole TaA 66 h §:n 2 momentin mukaisia valtuuksia.

Liite 13: Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma (TaA 66 h §:n 3 mom.)

TÄSMÄYTYSLASKELMA 1.1.-31.12.2003	euro
1. KULUJÄÄMÄ	20 177 676.71-
2. KIRJAUKSET, JOTKA OVAT MUKANA KULUJÄÄMÄSSÄ, MUTTA EIVÄT TALOUSARVION ALIJÄÄMÄSSÄ	
2.1 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarviokirjanpitoon lainkaan	851 517.21
2.2 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa joko talousarvio- tai siirretyn määrärahan tilille kirjaamista odottavien erien tileille tai virhetilille	1381.89-
2.3 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tileille	215 343.15-
2.4 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa rästien erittelytileille	0,00
2.5 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0,00
3.KIRJAUKSET, JOTKA EIVÄT OLE MUKANA KULUJÄÄMÄSSÄ MUTTA OVAT MUKANA TALOUSARVION ALIJÄÄMÄSSÄ	

3.1 Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarviotulona tai -menona	434 592.86-
4.LASKELMA YHTEENSÄ	19 977 477.40-
5.TALOUSARVION ALIJÄÄMÄ	19 977 477.40-
6.ERO	0,00

Liite 14: Oman pääoman muutokset (TaA 66 h §:n 1 mom. 9 kohta, VK:n määräys 23/03/01)

OMA PÄÄOMA	2003	2002
Valtion pääoma 1.1.1998	-17.374,05	-17.374,05
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.	-544.672,35	-1.140.981,90
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	-19.382.991,87	-18.205.198,97
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	19.140.475,41	18.801.508,52
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.	-787.188,81	-544.672,35
Pääoman siirrot 1.1.	19.140.475,41	18.801.508,52
Tilinavaussiirto	-19.140.475,41	-18.801.508,52
Siirrot valtion yleiseltä maksuliikemenotileiltä	26.787.696,85	24.311.201,70
Siirrot valtion yleiselle maksuliiketulotileille	-6.523.611,55	-5.170.726,29
Siirrot läheteiden tililtä	0,00	0,00
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	0,00	0,00
Yhteishankinnoista aiheutuvat menonsiirrot	0,00	0,00
Pääoman siirrot 31.12.	20.264.085,30	19.140.475,41
Tilikauden kulujäämä 1.1.	-19.382.991,87	-18.205.198,97
Tilinavaussiirto	19.382.991,87	18.205.198,97
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	-20.177.676,71	-19.382.991,87
Tilikauden kulujäämä 31.12.	-20.177.676,71	-19.382.991,87
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	-718.154,27	-804.562,86

Liite 15: Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus (TaA 66 h §:n 1 mom. 9 kohta, VK:n määräys 23/03/01)

Ulkopuolinen rahoitus on käsitelty valtiokonttorin ohjeen mukaisesti toimintamenomomentin sisällä omalla alajaottelutilillä 29.10.2114. Momentilla on seurattu lahjoitusvarojen ja sponsorivarojen sekä erilaisten stipendien ja apurahojen käyttöä. Näitä varoja käytettiin vuonna 2003 yhteensä 1.052.127,48 euroa. Varat on käytetty opetuksen ja

tutkimuksen kehittämiseen. Tekniikan alan osuus rahoituksesta oli 442.074,60 euroa, kauppatieteellisen alan osuus 247.030 euroa, humanistisen alan osuus 135.598,28 euroa, yhteiskuntatieteellisen alan osuus 27.911,49 euroa sekä muun opetuksen ja tutkimuksen kehittämisen osuus 199.513,11 euroa, josta kansainvälisen opiskelijavaihdon apurahojen osuus on 92.079,23 euroa.

Liite 16: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat (TaA 66 h §:n 1 mom. 9 kohta, VK:n määräys 23/03/01)

Tilien 1951 ja 21289 saldo 31.12.2003

Tili	1951	Viljo Syreniuksen rahasto	3.140.247,23	euroa
Tili	21289	Viljo Syreniuksen rahasto	3.140.247,23	euroa

Käyttötarkoitus: Tekniikan alan koulutuksen ja tutkimuksen tukeminen

Liite 17: Taseeseen sisältyvät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset (TaA 66 h §:n 1 mom. 9 kohta, VK:n määräys 23/03/01)

Vaasan yliopisto ei hallinnoi taseeseen sisältyttäviä varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

Liite 18: Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut (TaA 66 h §:n 1 mom. 9 kohta, VK:n määräys 23/03/01)

Vaasan yliopistolla ei ole ollut vuoden 2003 aikana arviomäärärahojen ylityksiä.

Liite 19: Muut oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen edellyttämät mahdolliset liitteet

Selvitys vuodelle 2004 siirtävistä määrärahoista

Siirtomääräraha 31.12.2003:	
Siirtomääräraha, kaikki	3 051 782,00
Sidotut hankerahoitukset: OPM, SA, yliopisto	1 589 406,00
Sitomattomat siirtomäärärahat	1 462 376,00
Yliopiston kokonaisrahoitus vuonna 2003:	
Yliopiston käytössä oleva menoarviorahoitus (momentit 291021, 291022 ja 298850)	18 689 038,00
Tulorahoitus vuonna 2003 (momentilla 291021)	6 097 229,00
Yhteensä	24 786 267,00
Kaikki siirtomäärärahat kokonaisrahoituksesta, osuus %	12,31
Sitomattomat siirtomäärärahat kokonaisrahoituksesta, osuus %	5,90

Toimintamenomäärärahan osuus:	
Toimintamenomääräraha (291021, ilman tuloja)	18 279 000,00
Toimintamenomäärärahan siirtomääräraha (ilman ulkopuolisen rahoituksen tuloutusta), kaikki	2 618 340,00
Sitomaton osuus siirtomäärärahasta	1 462 376,00
Ko. siirtomäärärahan %-osuus, kaikki	14,32
Ko. siirtomäärärahan %-osuus, sitomaton	8,00

Yliopiston tulossopimuskausi on kolme vuotta. Kolmivuotiskaudelle on sovittu ministeriön kanssa useita laajoja kehittämishankkeita valtakunnallisten ohjelmien perusteella. Näistä suurimpina voidaan mainita tietoteollisuusohjelma, liiketoimintaosaamisen ohjelma sekä virtuaaliyliopisto-ohjelma.

Tietoteollisuusohjelman toteutuminen kestää pidempään kuin em. kolmen vuoden ohjelmakausi. Yliopisto on sitoutunut hoitamaan opetustehtävänsä ohjelmaan otetuille opiskelijoille. Tietoteollisuusohjelman osuus kokonaissiirtomäärärahasta on n. 30 %.

Sisäisessä määrärahaajaossaan yliopisto on myös varautunut toiminnan kehittämiseen erillisillä hankerahoituksilla. Tutkimuksen ja jatkokoulutuksen edistäminen on yksi yliopiston painopisteistä. Toiminta on pitkäjänteistä ja siirtomääräraha on antanut tarvittavan pohjan rahoituksen kohdentamisessa.

Kokonaissiirtomäärärahaan sisältyy ulkopuolisen rahoituksen tuottoa n. 150.000 e. Tällä voidaan kehittää tuotteita edelleen palvelemaan ulkopuolista kysyntää. Tällainen riskirahoitus on tarpeen toiminnan kehittämisessä.

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

4.4. Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

Vuodesta 2002 alkaen poistojen ja pääoman korkokustannusten käsittelyyn on tehty muutoksia. Aiempina vuosina poistosumma on ollut arvioperusteinen suhteutettuna menojen volyyymiin ja vuodesta 2002 alkaen poistot on arvioitu investointien suhteessa. Korkokustannukset on samoin suhteutettu aiemmin menoihin. Vuonna 2002 toimintaan kohdistuvat pääoman korkokustannukset on huomioitu laskelmissa ko. vuoden investointien suhteessa ja vuodesta 2003 alkaen poistojen suhteessa.

Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta

Taulukko: Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta vuosina 2001-2003

	2001	2002	2003
TUOTOT			
Julkisoik. toim:n tuotot			
- maksull. toim:n myyntit.	81 784	20 860	21 185
- maksull. toim. muut tuotot		66 430	73 160
Tuotot yhteensä	81 784	87 290	94 345
KUSTANNUKSET			
Julkisoik. toim. erill.kust:t			
- palkkamenot	450 404	470 365	428 017
- matkamenot	9 604	5 829	9 965
- aine- ja tarvikemenot	2 534	5 774	9 284
- ostetut palvelut	52 955	46 810	17 329
- ulkoiset vuokrat	4 705	3 593	4 674
- muut menot	3 054	2 630	2 868
Erilliskustannukset yhteensä	523 955	535 001	472 137
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-441 472	-447 711	-377 792
Julkisoik. toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- sisäiset palvelut	34 759	25 544	25 111
- sisäiset vuokrat	33 638	47 912	44 833

- poistot	17 492	4 287	1 933
- korot	2 523	527	215
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	88 411	78 270	72 092
Kokonaiskustannukset yhteensä	612 366	613 271	544 229
ALIJÄÄMÄ	-530 582	-525 981	-449 884
Toimintamenomääräraha	509 790	559 588	519 494
VOLYYMIN MUUTOS % tuloista	-11	+ 6,7	+ 8,1

Julkisoikeudellinen maksullinen palvelutoiminta on kirjastopalvelua sekä avoimen yliopiston toimintaa. Avoimen yliopiston kustannukset katetaan pääosin budjettivaroin.

Liiketaloudellinen maksullisen palvelutoiminta

Toiminnan volyyymi kasvoi 3,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminta kattaa kaikki kustannukset ja tuotti ylijäämää 103.930 euroa. Tulossopimuksen mukainen kannattavuustavoite 84.000 euroa ja vähintään 5 % tuloista saavutettiin.

Taulukko: Liiketaloudellinen maksullinen palvelutoiminta vuosina 2001-2003.

	2001	2002	2003
TUOTOT			
Maksullisen toim:n tuotot			
- maksull. toim:n myyntit.	1 530 134	1 281 535	1 319 104
- maksull. toim. muut tuotot	60 016	117 334	127 572
Tuotot yhteensä	1 590 150	1 398 869	1 446 676
KUSTANNUKSET			
Maks. toim. erill.kust:t			
- palkkamenot	778 274	654 036	780 802
- matkamenot	112 976	90 433	94 986
- aine- ja tarvikemenot	23 457	18 600	16 926
- ostetut palvelut	369 454	333 048	228 428
- ulkoiset vuokrat	31 782	55 992	65 282
- muut menot	695	8 017	14 633
Erilliskustannukset yhteensä	1 316 638	1 160 126	1 201 058
KÄYTTÖJÄÄMÄ	273 512	238 743	245 619
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- sisäiset palvelut	69 397	56 078	52 995
- sisäiset vuokrat	34 485	71 375	81 960
- poistot	38 179	12 594	6 068
- korot	5 500	1 540	666
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	147 560	141 587	141 689

Kokonaiskustannukset yhteensä	1 464 198	1 301 713	1 342 747
YLIJÄÄMÄ	125 952	97 156	103 930
% tuloista	8	6,9	7,2
Opetusministeriön tukiraha	48 844	0	
VOLYYMIN MUUTOS % tuloista	+ 2	- 12	+3,4

Yhteisrahoitteinen toiminta

Toiminnan volyymi on kasvanut peräti kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminnan kasvuun on vaikuttanut EU-rahoitteisen toiminnan kasvaminen (esim. kolmivuotinen EQUAL-hanke) sekä Seinäjoen alueen EPANET-professuuritoiminnan käynnistyminen Tämän toiminnan rahoitusta seurataan pääasiassa yhteisrahoitteisena toimintana.

Taulukko: Yhteisrahoitteinen sopimustutkimus vuosina 2001-2003.

	2001	2002	2003
TUOTOT			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- myyntituotot			
- muut tuotot	570 300	1 009 049	2 008 957
Tuotot yhteensä	570 300	1 009 049	2 008 957
KUSTANNUKSET			
Yhteisrah. toim. erilliskust:t			
- palkkamenot	300 377	597 615	1 193 713
- matkamenot	49 812	91 167	175 480
- aine- ja tarvikemenot	7 801	7 806	30 723
- ostetut palvelut	169 374	216 143	414 195
- ulkoiset vuokrat	5 480	22 860	62 056
- muut menot	22 658	26 152	20 739
Erilliskustannukset yhteensä	555 502	961 743	1 896 906
KÄYTTÖJÄÄMÄ	14 797	47 306	112 051
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- sisäiset palvelut	18 764	34 009	63 996
- sisäiset vuokrat	10 911	16 873	24 581
- poistot	16 391	2 024	9 782
- korot	2 355	251	1 073
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	48 420	53 157	99 432
Kokonaiskustannukset yhteensä	603 922	1 014 900	1 996 338
ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-33 622	-5 851	12 619
VOLYYMIN MUUTOS % tuloista	-37	+76,9	+99,1

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopiston vuosikertomus 2003

5. Sisäinen valvonta

Yliopiston hallitus on 8.6.2001 hyväksynyt Vaasan yliopiston sisäisen tarkastuksen ohjesäännön. Kauden 2001-2003 sisäisen tarkastuksen suunnitelman mukaisesti kohteena on ulkopuolinen rahoitus ja ulkopuoliseen rahoitukseen liittyvien toimenpiteiden oikeellisuus. Tarkastuksessa arvioidaan lisäksi yliopiston uusimien ohjeiden toimivuus. Sisäisen tarkastuksen vuodelta 2003 suoritti KPMG Wideri Oy Ab ja tarkastuskohteena olivat ulkopuolisen rahoituksen osalta aluetieteen laitos, kansantaloustieteen laitos, talousoikeuden laitos, Atk-keskus, hallintopalvelut sekä kirjasto.

Tarkastusraportin mukaisesti tarkastuskohteissa syntyneet keskeiset havainnot: Tarkastetuissa kohteissa ei ulkoisen rahoituksen käytön kannalta ole havaintoja puutteista tai virheistä. Vaasan yliopiston sisäisen ohjeistuksen noudattamisessa ei ole ilmennyt olennaisia puutteita. Ohjeiden sisäistämässä on edelleen parantamisen tarvetta.

Tarkastustyön perusteella raportissa esitetään seuraavia kehittämisehdotuksia:

- kirjanpidon raporttioikeuksien laajentaminen ja raporttien hyödyntäminen
- atk-laite- ja käyttäjärekisterien päivittäminen
- yliopiston strategian ja tavoitteiden vieminen laitosten ja yksilöiden tasolle ja
- kehityskeskustelujen toteuttaminen.

Tutkimussopimusohjeet tarkennettiin ja vahvistettiin vuonna 2003. Ohjeistus sisältää kuvauksen tutkimushanketyypeistä, ohjeet projektin hallinnointiin sekä sopimusmallit.

Hankintatoiminnan kehittämiseksi yliopisto on laatinut vuoden 2003 aikana sisäisen hankintaohjeistuksen, joka sisältää yksityiskohtaisen menettelytapaohjeistuksen hankintoja suorittaville tahoille. Ohjeistus sisältää ohjeiden lisäksi mallit hankinnassa käytettävistä asiakirjoista.